БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 31 (17.611). ● 7 февраль 1980 йил, пайшанба ● Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

110

◆ ДОҲИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 110 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА
◆ ГИГАНТ КОРХОНАНИНГ ЯНГИ ҚУВВАТЛАРИ
◆ МЕҲНАТ БАЙРАМИГА ПУХТА ҲОЗИРЛИК

РАСМИЙ ВИЗИТ БИЛАН

Суратда: Совет—Кампучия ҳужжатларини имзолаш пайти.

Н. Привалов фотоси. («Труд»).

СОВЕТ—КАМПУЧИЯ ҲУЖЖАТЛАРИ ИМЗОЛАНДИ

5 февраль куни Катта Кремль саройида Совет — Кампучия ҳужжатлари имзоланди.

Музокараларнинг асосий якунларини акс эттирган Совет — Кампучия баёнотини:

СССР номидан — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев;

КХР номидан — КМҚБФ Марказий Комитетининг Раиси, Кампучия Халқ революцион кенгашининг Раиси Хенг Самрин имзоладилар.

Л. И. Брежнев билан Хенг Самрин ўртоқлар Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидан Кампучия Халқ Республикасига 1980 йилда товар етказиб бериш тўғрисидаги битимни ҳам имзоладилар.

Бошқа бир қанча Совет — Кампучия битимлари имзоланди.

Маданий ва илмий ҳамкорлик тўғрисидаги битимни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ва Кампучия Халқ революцион кенгаши Раисининг ўринбосари, миллий мудофаа министри, халқ революцион армиясининг бош қўмондони Пен Сован имзоладилар.

Иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги битимни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Н. А. Тихонов билан Пен Сован имзоладилар;

Савдо битимини СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев билан КХР ички ва ташқи савдо министри Танг Сарим имзоладилар;

Кампучия Халқ Республикасига халқ хўжалик объектларини тиклаш ва ишларни олиб боришда биринчи навбатдаги иқтисодий ва техникавий ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги битимни Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков билан Танг Сарим имзоладилар.

Ҳужжатлар имзоланган вақтда қуйидагилар ҳозир бўлдилар:

Совет томонидан — Ю. В. Андропов, А. П. Кириленко, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, М. С. Горбачев, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. В. Русаков ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар;

Кампучия томонидан — КМҚБФ Марказий Комитетининг аъзоси, КХР ташқи ишлар министри Хун Сен, КХР ахборот, матбуот ва маданият министри Кео Чанда, КХР соғлиқни сақлаш ва социал таъминот министри Ну Бенг, КМҚБФ Марказий Комитетининг аъзоси, халқ маорифи министри Чан Вен, Кампучия Халқ революцион армияси бўлим бошлиғи Ди Пхин, КХРнинг СССРдаги элчиси Кео Прасат, бошқа расмий кишилар. (ТАСС).

СОВЕТ—КАМПУЧИЯ МУЗОКАРАЛАРИ ТУГАДИ

Совет Иттифоқи ва Кампучия Халқ Республикаси делегациялари ўртасидаги музокаралар 5 февраль куни Кремлда тугади.

Музокараларда қуйидагилар қатнашдилар: Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев (делегация бошлиғи), КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР мудофаа министри Д. Ф. Устинов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Архипов, КПСС Марказий Комитети аъзоси, Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раиси С. А. Скачков;

Кампучия томонидан — Миллий қутқариш бирлашган фронти Марказий Комитетининг Раиси, Кампучия Халқ Республикаси Халқ революцион кенгашининг Раиси Хенг Самрин (делегация бошлиғи), КХРК Раисининг ўринбосари, миллий мудофаа министри, КХР Халқ революцион армияси бош қўмондони Пен Сован, КМҚБФ Марказий Комитети аъзоси, КХР ташқи ишлар министри Хун Сен, КХР ахборот, матбуот ва маданият министри Кео Чанда, КХР соғлиқни сақлаш ва социал таъминот министри Ну Бенг, КМҚБФ Марказий Комитетининг аъзоси, халқ маорифи министри Чан Вен, ички ва ташқи савдо министри Танг Сарим, Кампучия Халқ революцион армияси бўлим бошлиғи Ди Пхин, КХРнинг СССРдаги элчиси Кео Прасат.

Музокаралар давомида СССР билан КХР ўртасида ҳар томонлама алоқаларни янада кенгайтириш йўллари тўғрисида, халқаро ишларда ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш тўғрисида фикрлашиб олиш давом эттирилди. Совет томони КХРни, унинг мустақиллик ва суверенитет йўлидаги, экономикани тиклаш ва халқнинг турмуш даражасини ошириш йўлидаги курашини кенг қўллаб-қувватлашга тайёр эканлигини таъкидлаб ўтди.

Ҳар иккала делегация музокараларнинг самарали якунларидан тамомила мамнун эканликларини билдирдилар.

Музокараларда Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. И. Блатов, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, СССРнинг КХРдаги элчиси О. В. Босторин иштирок этдилар.

Музокаралар қардошларча дўстлик ва фикрларнинг тамомила бирлиги вазиятида ўтди. (ТАСС).

ЮКСАК ИШОНЧ

САЙЛОВЧИЛАР В. В. ГРИШИН БИЛАН УЧРАШДИЛАР

24 ФЕВРАЛЬ — СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

Ленин пойтахтнинг, ундаги меҳнаткашларнинг юксак бурчи — мамлакатга ибрат кўрсатишдир, деб айтган эди. Бизнинг Москвамиз йўлбошчининг васиятларига содиқдир. Москвадаги Вешняковский сайлов округи сайловчиларининг РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитети биринчи секретари Виктор Васильевич Гришин билан бўлиб ўтган учрашуви иштирокчилари Коммунистик партиянинг режалари экономикани, фан ва маданиятни юксалтиришда, тинчлик программасини амалга оширишда мужассамлашаётганлиги тўғрисида гапирдилар. Учрашув 5 февралда бўлиб ўтди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

Партиянинг беш йиллик якунловчи йилини зарбдор иш йилига, ленинчасига ишлаш йилига айлантириш тўғрисидаги оташин чақириқларига пойтахт меҳнаткашлари конкрет амалий иш билан жавоб бермоқдалар. Улар 1980 йилда социалистик мусобақани авж олдириш, ленинча коммунистик шанбаликни ўтказишда ташаббускор бўлиб чиқдилар. Депутатликка номзоднинг ишончли вакили — «Компрессор» заводининг мастери М. А. Подпорин, савдо машинасозлиги заводининг директори О. Д. Гавриков, 40-автомобиль колоннасининг шофёри Н. Г. Артамошин ва бошқалар йиғилишда шуни таъкидлаб ўтдилар.

Учрашув иштирокчилари томонидан самимий кутиб олинган В. В. Гришин нутқ сўзлади. У партия сайлов кампанияси давомида мамлакатга раҳбарлик қилиш, унинг халқаро мавқеини мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолияти тўғрисида халқ олдида ҳисоб беришини, коммунистик қурилишнинг навбатдаги вазифаларини белгилаб беришини таъкидлади.

Совет кишилари атоқли сиёсий арбоб ва давлат арбоби коммунизм ва тинчлик учун оташин курашчи Леонид Ильич Брежневни республикалар Олий Советлари депутатлигига биринчи номзод қилиб кўрсатдилар, деди нотиқ. Ўртоқ Л. И. Брежнев Ватанимиз бахт-саодати, социализм иши йўлидаги, кишиларнинг тинч-бахтиёр ҳаёти йўлидаги ҳормас-толмас меҳнати туфайли совет халқининг чуқур миннатдорчилигига сазовор бўлди, халқаро миқёсда юксак обрў-эътибор қозонди. Леонид Ильич Брежнев Москва Бауман сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига овозга қўйишга розилик берганлигини Москва меҳнаткашлари баланд руҳ билан кутиб олдилар.

Бўлажак сайлов совет халқи учун, бутун прогрессив инсоният учун азиз сана — Коммунистик партия билан Совет давлати асосчиси, гениал мутафаккир, буюк революционер, халқаро ишчилар синфининг, бутун меҳнат аҳлининг йўлбошчиси ва устози Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги арафасида ўтади. XX асрнинг барча улугвор революцион воқеалари Ленин номи билан, унинг таълимоти билан чамбарчас боғлангандир.

Етук социализм қурилиши совет халқи Ленин гояларини, Коммунистик партия сиёсатини амалга ошириш йўлида қилган қаҳрамонларча меҳнатнинг энг муҳим якунидир. Коммунистик қурилиш йўлидан олға қараб ҳаракат қилиш — жамият ҳаётининг барча томонларини янада уйғун ривожлантиришни, келиб чиқадиган проблемаларни ижодий ҳал этишни, қийинчиликларни қатъият билан бартараф этишни, камчиликларга қарши актив кураш олиб боришни талаб қилади. Партиямиз ва халқимизнинг фаолияти, КПСС XXIV ва XXV съездларининг, КПСС Марказий Комитети шундан кейинги Пленумларининг қарорлари мана шу вазифаларни амалга оширишга қаратилган.

РСФСР Олий Советига бундан олдин бўлиб ўтган сайловдан кейинги тўрт йил партиямиз учун, совет халқи учун КПСС XXV съезди қарорларини, ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажариш, СССР янги Конституцияси қоидаларини рўёбга чиқариш соҳасидаги қизгин иш йиллари бўлди.

Депутатликка номзод ўз нутқида шу ўтган йилларнинг асосий якуни шундан иборат бўлдики, партиянинг жуда катта ташкилотчилик ва сиёсий ишлари, ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, халқ зиёлиларининг ижодий бунёдкорлик меҳнати натижасида халқ хўжалигини бир маромда ривожлантира бориш таъминланди, деб таъкидлади. Ижтимоий ишлаб чиқариш миқёси кўпайди. Унинг техникавий ва сифат даражаси ошди, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда олға қараб яна бир қадам қўйилди.

КПСС Марказий Комитетининг 1979 йилги ноябрь Пленумида экономикамизнинг муҳим проблемалари ҳар тарафлама чуқур анализ қилинганлиги олға қараб янада тезроқ ҳаракат қилиш учун ҳар бир иш соҳасида катта-катта имкониятлар, фойдаланилмаётган резервлар борлигини кўрсатди.

Пойтахт меҳнаткашлари, деб уқтириб ўтди депутатликка номзод, КПСС XXV съезди қарорларини, мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантириш вазифаларини бажаришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Москваликлар барча йиллик планларини муддатидан илгари бажармоқдалар. Ўнинчи беш йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотининг ҳажми пландаги 13,9 процент ўрнига 16,6 процент кўпайди. Маҳсулотнинг энг муҳим турларини ва халқ истеъмол молларини ишлаб чиқариш юзасидан беш йиллик план топшириқлари ошириб бажарилди. Олий сифат категориясидаги маҳсулотнинг салмоғи умуман саноат бўйича 20 процентга етди. Бўлажак олимпия ўйинлари учун зарур объектлар қуриш ва реконструкциялаш юзасидан катта ишлар қилинди.

Энг асосий социал проблема — уй-жой қурилиши проблемаси муваффақият билан ҳал этилмоқда. Ўтган давр ичида жами сатҳи 17 миллион квадрат метрдан кўп уй-жой бинолари фойдаланишга топширилди. Бу эса 1,5 миллион кишининг уй-жой шароитини яхшилашга имкон берди.

Депутатликка номзод беш йилликнинг якунловчи йилида москваликлар олдида турган вазифалар ҳақида гапириб, бундай деди: шу вазифаларни муваффақият билан бажариш учун омманинг меҳнатдаги активлигини ҳар жиҳатдан авж олдириш, уюшқоқлик ва интизомни мустаҳкамлаш, топширилган иш учун кадрларнинг шахсий жавобгарлигини кучайтириш керак.

Москвани янада ривожлантириш истиқболлари уни намунали коммунистик шаҳарга айлантириш вазифасини ҳал этиш билан чамбарчас боғлангандир. Москванинг меҳнат коллективларида «Намунали коммунистик шаҳар аҳолисининг ахлоқ принциплари» муҳокама қилинди ва қабул этилди.

Барча совет кишилари сингари Москва меҳнаткашлари ҳам, деб таъкидлади яна нотиқ, КПСС Марказий Комитетининг ташқи сиёсат йўлини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг тинчликни ҳимоя қилиш йўлидаги тинимсиз фаолиятини тўла-тўкис маъқуллайдилар. Москва меҳнаткашлари партия ва ҳукуматнинг тинчликни мустаҳкамлаш йўлидаги ғамхўрлигига жавобан фидокорона меҳнат қилмоқдалар, планларни бажариш учун, Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш учун, коммунизм қурилишида янгидан-янги ғалабалар учун актив курашмоқдалар.

В. В. Гришин нутқининг охирида бундай деди: КПССнинг раҳбарлик роли барча ғалабаларимизнинг гарови, мамлакатимизнинг порлоқ коммунистик жамият сари, умумий фаровонлик ва мустаҳкам тинчлик сари муваффақият билан олға боришининг ҳал қилувчи шартидир.

(ТАСС).

Мустаҳкам блок номзодлари

Республикада сайловчиларнинг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар билан учрашувлари давом этмоқда.

309-Оқтош сайлов округи сайловчилари республика Олий Совети депутатлигига номзод, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари **Леонид Иванович Греков** билан учрашдилар.

Депутатликка номзоднинг ишончли вакили — Оқтош шаҳар ижроия комитетининг раиси З. Т. Олимжонова сайловчиларни Л. И. Грековнинг таржимаи ҳоли билан таништирди.

Учрашувда сўзга чиққан Зирабулоқ пахта тозалаш заводининг ишчиси Р. Собитова, шаҳар поликлиникасининг врачи Р. Раҳимқулов, ўрта мактаб ўқитувчиси О. Г. Нацаренус партия билан халқнинг мустаҳкам бирлиги, КПССнинг доно ички ва ташқи сиёсати тўғрисида гапирдилар. Нотиқлар ҳозирги сайлов кампанияси Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига умумхалқ тайёргарлиги белгиси остида, беш йилликнинг якунловчи йили планлари ва мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақа кенг авж олган бир вазиятда ўтаётганлигини таъкидладилар.

Л. И. Греков сайловчилар хузурида сўзлаган нутқида юксак ишонч билдирганликлари учун миннатдорчилик изҳор қилди ва бу ишончни оқлашга бутун кучимни бағишлайман, деб ваъда берди.

(ЎзТАГ).

Завод қуввати ошмоқда

МУБОРАК (Қашқадарё области), 6 февраль. (ЎзТАГ). Бу ерда қурилган газни қайта ишлаш заводининг иккинчи линияси технология қурилмаларига бугун табиий газ берила бошлади. Энди корхона ҳар йили 3 миллиард кубометр энергетика хом ашёсини олтингугурт моддалардан тозалай оладиган бўлди. Корхонанинг учинчи навбати ишга тушириладиган кун яқинлашиб келмоқда. Бу навбат ҳам ишга туширилгач, завод йилига 5 миллиард кубометр газни қайта ишлайдиган қувватга етади.

Иккинчи навбатдаги технология линияси ҳозир ишлаб турган қурилмалардан фарқ қилади. Бу ердаги асбоб-ускуналарнинг унумдорлиги аввалгиси билан тенг бўлса ҳам, икки ҳисса кам майдонни эгаллаб турибди. Асбоб-ускуна тайёрловчи заводлар биринчи навбат қурилиши ва ишга туширилиши тажрибасини эътиборга олиб янги техника монтажчиларининг ва корхона ходимларининг меҳнатини анча енгиллаштирдилар. Газ тозалаш қурилмаларини ишлатиш осонлашди, озроқ ишчи талаб қилинадиган бўлди. Мана шуларнинг ҳаммаси лойиҳадаги қувватни ўзлаштириш жараёнига ижобий таъсир қилади.

Муборак заводи учун керакли асбоб-ускуналарни мамлакатимизнинг йигирма корхонаси, чунончи Салаватдаги нефть химияси машинасозлиги, Грозныйдаги «Серп и молот», Таллиндаги машинасозлик заводлари юборди. Мана шу техниканинг ҳаммаси мамлакатимизда биринчи бор тайёрланди. Шунга қарамай, қурувчилар ҳам монтажчилар ҳам, корхона ходимлари ҳам мураккаб вазифани муваффақиятли уддаладилар. Ёш корхонада «барвақт қурамиз — муддатидан илгари ўзлаштирамиз!» шиори остидаги мусобақа кенг қулоч ёйди. Шу йилнинг ўзидаёқ корхонанинг иккинчи навбати асбоб-ускуналари ишини ҳисоблаб қўйилган режим даражасига етказишга қарор берилди. Бу нормативдаги муддат уч ой қисқартирилишидан дарак беради.

Муборак заводини кенгайтириш давом эттирилади. Қарши даштидаги азим корхона йил сайин юксалаверади. Лойиҳадаги режалар тўла-тўкис ниҳоясига етказилгач, у йилига 35 миллиард кубометр газни қайта ишлайдиган бўлади.

УЙСОЗЛАР ТАРАДДУДИ

Жиззах уйсозлик комбинатининг коллективи ҳам москваликларнинг ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, коммунистик шанбаликка пухта тайёргарлик кўрмоқда. Уйсозлар меҳнат байрамини энг юқори кўрсаткичлар билан нишонлашга қарор қилдилар.

Металл конструкциялар цехининг Виктор Федотов бошлиқ электр пайвандчилар бригадаси шу куни тежалган материаллар ҳисобига зарбдорларча меҳнат қилиш мажбуриятини олди. Комбинатнинг гипс цехи ва ремонт-қурилиш участкасининг ходимлари ҳам пайвандчиларнинг ташаббусини қўллаб-қувватладилар. Корхона меҳнат аҳли шу куни қўшимча равишда бир неча ўн минг сўмлик бинокорлик материалларини ишлаб чиқаришга аҳд қилганликларини билдирдилар.

* * *

Бухоро уйсозлик комбинатининг меҳнатсевар қурувчилари ҳам меҳнат байрамига алоҳида тараддуд кўрмоқдалар. Корхонанинг Иван Гора, Хайрулла Раҳмонов, Людмила Вьюжанина бошлиқ бригадалари Бутуниттифоқ ленинча шанбалик кунида смена топшириғини икки баравар бажаришга аҳд қилишди. Улар шаҳардаги «Шарқ-2» ва «Шарқ-6» деб аталган янги микрорайонларда самарали меҳнат қиладилар. Шу куни пландан ташқари ўнта квартирани меҳнаткашларга топширишни мўлжаллаб қўйдилар.

Комбинатнинг ҳамма хизматчилари В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини меҳнатда катта ютуқларга эришиш билан нишонлашга қарор қилдилар. Бир кунда қарийб 10 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришни мўлжалламоқдалар. Бу эса ўтган йилги коммунистик шанбаликдагига нисбатан бир минг сўм кўп демакдир.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

МОСКВА. 6 февраль. Кеча Москвада граждан авиацияси командир-раҳбар состави ва ишлаб чиқариш илғорларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгаш қатнашчилари тармоқнинг 1979 йилги иш якунларини ва КПСС Марказий Комитети 1979 йил ноябрь Пленуми қарорларидан, ўрток Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифаларини муҳокама қилдилар. Граждан авиацияси министри Б. П. Бугаев доклад қилди. Кенгаш ишида СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Л. В. Смирнов, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Н. И. Савинкин, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, авиаконструкторлар иштирок этдилар.

◆ ЙОШКАР-ОЛА. Йошкар-Оладаги йирик панелли уйсозлик трестининг Г. Целишчев бошлиқ ёшлар монтаж бригадаси коллективни ўзи тузиш ҳуқуқини олди. Ишга янги қабул қилинган ёшларга меҳнат коллективига бориб қўшилиш йўлланмасини бригада кенгаши беради. Бригада кенгаши коллективда тарбиявий иш олиб бориш маркази бўлиб қолди. Бу ерда меҳнат интизомини бузувчилар йўқ, кадрлар қўнимсизлиги амалда тугатилган. Йошкар-Оладаги кўпгина қурилиш коллективлари илғорларнинг тажрибасини ўрганмоқдалар.

◆ ВЛАДИМИР. Жуда яхши йўллар «За власть Советов» колхозининг барча объектларини бир-бири билан боғлади. «Автодор» бирлашмасига қарашли Киржач йўл ремонт-қурилиш бошқармасининг коллективи ана шу йўлларни қуриб, беш йиллик маррасига муддатидан илгари чиқиб олди. Бу ерда ҳамма бригадалар хўжалик ҳисоби методи асосида ишламоқда. Ихтисослаштириш беш йиллик бошидан буён меҳнат унумдорлигини 75 процент ошириш имконини берди.

◆ НОРИЛЬСК. Шахта қурувчилар беш йиллик топшириғини бажардилар. Улар «Таймирский» деб аталган ўта чуқур конни барпо этишда 4,5 километр вертикаль ствол қазидилар. В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига ўтказилаётган социалистик мусобақа ана шундай жадал ишлашга ёрдам берди. Проходкачилар ишининг зарбдор суръатлари мис-никель рудаси қатламларини белгиланган муддатдан қарийб бир йил илгари қазиб олишга киришиш имконини беради. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида кўп йил самарали ишлаганлиги, ишлаб чиқаришда юқори кўрсаткичларга эришганлиги учун ва Тошкент область Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» тажриба хўжалиги ташкил этилган куннинг 50 йиллиги муносабати билан совхоз ходимларидан бригада бошлиғи Барот **Бобожонов**, бўлим механиги Сетмер **Куртмалаев**, тракторчи-машинист Егор Федорович **Самарин** ўртоқларга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими фахрий унвони берди.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» тажриба хўжалигининг бир группа алоҳида ўрнак кўрсатган ходимлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотландилар.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил самарали ишлаганлиги ва узумчиликни ривожлантиришдаги катта хизматлари учун ҳамда Қашқадарё область Яккабоғ районидаги «Яккабоғ» боғдорчилик-узумчилик совхози ташкил этилган куннинг 50 йиллиги муносабати билан шу совхознинг бош агрономи Рашид **Сатторов** ва бўлим бошқарувчиси Халил **Хайитов** ўртоқларга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими фахрий унвони берди.

«Яккабоғ» боғдорчилик-узумчилик совхозининг алоҳида ўрнак кўрсатган бир группа ходимлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотландилар.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ЖАМОАТ ТАШКИЛОТЛАРИГА РАҲБАРЛИК

МУҲИМ ТАЯНЧЛАР

Ўртоқлик судининг раиси Иброҳим Набиев бошқармамизда узоқ йиллардан бери нуқсонсиз ишлаб келаётганлиги, янги ишга келган кўплаб ёшларга мураббийлик қилганлиги ҳамда принципиаллиги билан коллектив ҳурматига сазовор. У ишчилар ўртасида учраб турадиган баъзи салбий кўринишларга асло чидай олмайди. Бундай хатти-ҳаракатларга дарҳол чек қўйишга интилади.

Бир куни шундай ҳодиса юз берди. Ишлаб чиқариш йиғилиши чақиргандик. Этикдўзлик цехи ишчиси Р. Мамадалиев унга ширакайф ҳолда келди. Илгарилари бундай одати йўқ эди. У ўзини қанчалик босиқ тутмасин, билинтириб қўйди. Буни ҳаммадан аввал ўртоқлик судининг раиси фаҳмлади. Йиғилиш тугаши биланоқ, Набиев уни суҳбатга чақирди.

Р. Мамадалиев КПСС аъзоси. Улар ўртасида қандай савол-жавоб бўлганлигидан бехабармиз. Лекин эртаси куниёқ партбюро ўртоқлик судининг Р. Мамадалиев хулқини муҳокама қилишга қаратилган тавсияномасини олди. Навбатдаги мажлисда коммунистнинг улуғ номга нолойиқ хатти-ҳаракати жиддий муҳокамага сабаб бўлди. Бу Мамадалиевга қаттиқ таъсир қилди. У ножўя қилмиши учун узр сўради. Шуни ҳисобга олиб, партбюро огоҳлантириш билан чекланди. Коммунист учун шунинг ўзи етарли эди. У бу муҳокамадан тўғри хулоса чиқарди.

Шу ўринда бошқа бир мисолни ҳам айтиб ўтмоқчиман. Ўғилхон Маллабоева ўрта мактабни тамомлаб, коллективимизга ишга келди. Меҳнатсеварлиги, ишчан ва ташкилотчилиги сезилиб турарди. У ўзига топширилган ишни ҳамиша аъло даражада уддалаши билан бирга коллективнинг ижтимоий ҳаётига фаол аралашиб кетди. Бошқарма бошланғич комсомол ташкилотининг энг актив ёрдамчиси сифатида кўзга ташланди.

Вақти келиб, Ўғилхон партия сафига ўтиш истагида эканлигини билдирди. У кандидатлик даврини жуда яхши ўтади. Бу орада ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Тошкент халқ хўжалик институтига кирди. Турмуш қурди, бола-чақали бўлди. Шу тариқа Ў. Маллабоева олий маълумотли ҳисобчи, жонкуяр жамоатчи, ибратли оила бекаси, эътиқодли коммунист бўлиб етишди. Ҳозир у район матлубот жамиятида бухгалтерлик вазифасида ишлаш билан бир вақтда коммунистларга ҳам етакчилик қилмоқда.

Буларни бекорга тилга олганим йўқ. Бу билан жамоат ташкилотларининг ишлаб чиқаришдаги ролини кўрсатмоқчиман. Бошқармамизда касаба союз, комсомол ташкилотлари, халқ контроли группаси, ўртоқлик суди, хотин-қизлар совети, маъмурият фаолиятини контроль қилиш комиссияси ишлаб турибди. Уч юздан ортиқ ишчи-хизматчилар асосан ана шу жамоат ташкилотлари теварагига бирлашган.

Партиямиз жамоат ташкилотларининг жамият тараққиётидаги ролига ҳамиша юксак баҳо бериш билан бирга, улар фаолияти устидан партия раҳбарлигини кучайтириш ва такомиллаштириш лозимлигини уқтириб келмоқда. Бу жиҳатдан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС XXV съездига қилган Ҳисобот докладида баён этилган қуйидаги фикрлар диққатга сазовордир: «Бизнинг жамоат ташкилотларимиз, — дейилади Ҳисобот докладида, жамият ишларини бошқаришда гражданларни қатнаштиришнинг муҳим воситаларидан биридир».

Ўз атрофига 20 коммунистни бирлаштирган бошқарма бошланғич ташкилоти партиямизнинг ана шу кўрсатмаларига амал қилиб, жамоат ташкилотлари фаолиятини тўғри йўналтиришга доимо эътибор билан қарамоқда. Аввало, уларнинг партбюро тасдиқлаган конкрет ва қатъий иш плани асосида ҳаракат қилишига эришилмоқда. Бу планларнинг бажарилиши бўйича жамоат ташкилотлари раҳбарларининг партбюро мажлисларида вақти-вақти билан ҳисоб бериб туришлари йўлга қўйилган. Бунда илғор тажрибалар умумлаштирилиб, аниқланган хато ва камчиликларнинг олдини олиш чора-тадбирлари белгилаб олинади.

Кейинги пайтларда ўтказилган очиқ партия йиғилишларида ишчи-хизматчиларнинг дам олишини уюштириш юзасидан касаба союз маҳаллий комитети раиси А. Ҳусаинов, иш вақтидан унумли фойдаланишнинг аҳволи бўйича халқ контроли группасининг раиси Ҳ. Йўлдошев ўртоқларнинг ахборотлари тингланди.

Жамоат ташкилотлари фаолиятини шу йўсинда изчил йўналтириб бориш самарали бўляпти. Касаба союз, комсомол ташкилотлари ва бошқа жамоат ташкилотлари бошқарма маъмурияти ва партбюросининг энг яқин ёрдамчиларига айланмоқда. Улар иш сифати ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, социалистик мусобақани ташкил этиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш масалаларида айниқса ташаббускорлик кўрсатмоқдалар. Бу эса ўз навбатида ишчиларда, комсомол ва касаба союз аъзоларида меҳнатга онгли муносабатда бўлиш, илғорликка интилиш туйғуларини шакллантирмоқда. Эришилаётган ютуқлар ва йўл қўйилаётган камчиликлар партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг органи — «Маиший хизмат» деворий газетасида мунтазам равишда ёритиб борилмоқда.

Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга ўтказиладиган сайловлар шарафига социалистик мусобақа тобора авж олдирилмоқда. Ленинчасига, коммунистчасига меҳнат қилиб, бошқармамиз коллективи ана шу умумхалқ мусобақасида фаол қатнашмоқда. Аҳил коллективимиз аъзолари доҳиймиз В. И. Ленин таваллудининг 110 йиллиги кунигача иккинчи квартал планини уддалашга аҳд қилишган. Ана шу мақсадга эришиш йўлида айниқса Исмоил Нишонов, Ҳафиза Икромова, Фарида Абдуллаева, Маҳмуда Каримова, Шарифжон Наимов сингари коммунист ва комсомолларимиз авангардлик кўрсатмоқдалар. Сифат ва самарадорлик беш йиллигининг якунловчи йили план-топшириқларини муддатидан илгари бажариш, аҳолига кўрсатилаётган маиший хизмат сифати ва даражасини янада кўтариш борасида жамоат ташкилотларимизнинг кундалик ташкилотчилик фаолияти муттасил активлашмоқда.

М. ТУРҒУНОВА,
Янгиқўрғон район аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси партия бюросининг секретари.

ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

✦ ҚАРДОШ ВЬЕТНАМГА

Хоразм тикувчилик бирлашмасининг ходимлари қардош Вьетнамга маҳсулотларининг дастлабки туркумини жўнатдилар. Тикувчилар В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигигача 100 мингтадан кўпроқ кийим-кечакни муддатидан илгари ишлаб чиқаришни мўлжаллаб қўйдилар. Ана шу молларнинг катта қисмини А. Авезова, А. Юсупова, Ё. Бобожонова бошлиқ бригадалар тайёрлайди. Шу бригадалар шонли санагача беш йиллик планлар бажарилганлиги тўғрисида рапорт беришга аҳд қилди. Коллектив Сифат белгиси қўйилган маҳсулот ишлаб чиқаришни кескин кўпайтиришга эришди. Ҳозир хоразмлик тикувчилар ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг тўртдан бир қисмига фахрий беш бурчак белгиси қўйилмоқда.

✦ ПЕШҚАДАМДАН ЎРНАК ОЛИБ

Тўқувчи Абдусаттор Иномов беш йиллик бошидан буён 170 минг метрдан кўпроқ шойи газлама тўқиб чиқариб, эндиликда 1988 йил ҳисобига маҳсулот бера бошлади. Бой тажриба ва юксак малака унга календардан ўзиб кетишига ёрдам бермоқда. У Наманган аэрли газламалар комбинатининг қишлоқ филиалида биринчи бўлиб нормадаги икки станок ўрнига олтита тўқув станогини ўз қарамоғига олиб, ўта тиғиз хизмат зонасига ўтди. Комбинатдаги кўпгина тўқувчилар ундан ўрнак олишди. У билан ёнма-ён ишлаётган ёш тўқувчилардан Жўрабой Абдуллаев ва Олимжон Дадабоев ҳар бири бештадан станокка хизмат қилмоқда. Комбинатдаги юздан кўпроқ ёш ишчилар йиллик нормани 1,5 баравардан ошириб бажариш ва В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини беш йиллик программани муддатидан илгари тугаллаб кутиб олиш мажбуриятини қабул қилдилар.

✦ ТЕЖАМКОРЛИК ФОНДИ ЎСМОҚДА

Тошкент пойафзал ишлаб чиқариш бирлашмасидан Н. Авилова раҳбарлик қилаётган коммунистик меҳнат бригадаси беш йиллик бошидан буён 1 миллион квадрат дециметр хром чарм тежаб қолди. Ана шунча хом ашё 60 минг жуфтдан кўпроқ пойафзал тайёрлашга етади. Илғор коллектив ишининг тажрибаси корхонада кенг оммалашмоқда. Бу тажрибани К. Расулов бошлиқ бригаданинг бичиқчилари ҳам муваффақиятли равишда ўзлаштириб олдилар. Улар хом ашё тежашнинг кўпгина резервларидан фойдаланиб, ҳар куни ўнлаб квадрат дециметр чарм тежалганлигини ўзларининг шахсий варақаларига ёзиб бормоқдалар. Пойафзалчиларнинг тежамкорлик учун ўтказилаётган мусобақаси пешқадамлари шахсий беш йиллик программаларини муддатидан илгари адо этдилар. Улар В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигигача яна ярим йиллик программани бажаришга ва тежаб қолинган хом ашё билан қирқ кун ишлашга сўз бердилар.

Юқори малакали мутахассис, КПСС аъзоси Павел Андреевич Толстих 1964 йилдан бери Тошкент тўқимачилик комбинатида ишлаб келмоқда. У маҳсулотларни биринчи тақдимдаёқ топшириш билан бирга айни кунларда ўн биринчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқда. Суратда: ишлаб чиқариш илғори П. А. Толстих.

И. Глауберзон фотоси.

В. И. ЛЕНИН ТАҚДИРИМИЗДА

110 йил

ЮКСАЛИШ ЙЎЛИДАН

ХОРАЗМ ХАЛҚ СОВЕТ РЕСПУБЛИКАСИ 60 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабаси Хива халқларининг тарихий тақдири учун жуда катта аҳамиятга эга бўлди. У миллий-озодлик революцион ҳаракатнинг ривожланишига, Хива халқ оммаси онгининг ошишига ёрдам берди.

Хонлик зулмидан сабр косаси тўлган Хива халқ оммаси 1919 йил ноябрида Жунаидхон диктатураси ва хон ҳокимиятига қарши қўзғолон кўтарди. Хива коммунистлари юзага келган вазиятни ҳисобга олиб, феодал реакциясига қарши халқ оммасини ягона фронтга бирлаштирдилар ва шу курашга бошчилик қилдилар.

Хивада вужудга келган оғир шароитни ҳисобга олиб Хива революционерлари Жунаид диктатураси ва хон ҳокимиятини ағдариб ташлашда ёрдам бериш учун Совет ҳукуматига мурожаат қилдилар. Турккомиссия, Туркистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Туркистон ҳукумати уларнинг бу илтимосини қондирди.

Қуролли қўзғолонда Жума Оташев, А. Акчурин, Д. Қаландаров, А. Маҳмудов, Раҳмон ва Усмон Примбетовлар, М. Ўзбеков, Т. Хўжамуродов, Қ. Бекниёзов, Р. Юсупов, М. Эшжонов, Н. Эшмуҳамедов, М. Отажонов, И. Гулмуҳамедов, Н. Салимов сингари коммунистлар ҳамда Н. М. Шчербаков, Н. А. Шайдаков, Г. Б. Скалов раҳбарлигидаги қизил аскарлар қисмлари актив қатнашдилар.

Халқ революцияси натижасида 1920 йил 2 февралда Жунаидхон диктатураси ва Хиванинг сўнгги хони Саид Абдулланинг ҳукмронлиги ағдариб ташланди.

Хива аҳолиси халқ кўнгиллилари ва қизил аскарларни зўр хурсандчилик билан кутиб олди. Шу революциянинг актив иштирокчиси А. Акчуриннинг хотираларида ёзилганидек, фуражка, гимнастёрка кийган қизил аскарлар кўчада пайдо бўлди дегунча, аҳоли уларга шод-хуррамлик билан пешвоз чиқарди. Аҳоли уларнинг қўлларини, шинель этакларини ўпиб, кўз ёшларини артишарди, ийманиб милтиқларини ушлаб кўришарди. Шундан кейин уйларига таклиф этиб, бор нарсалари билан меҳмон қилишарди.

Хивада юз берган революция Улуғ Октябрь социалистик революциясининг мантиқий давоми бўлди. Қуллар, очлар ва камбағаллар мамлакати Улуғ Октябрь туфайли озод бўлди. Шунинг учун ҳам ёш Хоразм республикаси ҳукумати Россия пролетариатининг ўз золимлари устидан қозонган ғалабаси Хоразмга хуррият ва мустақиллик берди, деб таъкидлади.

Хоразм халқ революцияси катта халқаро аҳамиятга эга бўлди. Коммунистик партия ва Совет давлатининг атоқли арбоби В. В. Куйбишев бундай деб ёзган эди: «Дўст Хива халқи ўз мамлакати ичида революцион тўнтариш ясади. Бу тўнтариш Шарқ- [illegible] ғолонлар занжиридаги биринчи бўғин бўлиб, эндиликда инглиз империализми томонидан эзилиб ва асоратга солиб келинаётган Шарқнинг барча мамлакатларини муқаррар равишда озод қилишга олиб келади. Рус революцияси кўрсатган шу йўлдан биринчи бўлиб Хива халқи борди. Энди биз уни озод, мустақил ҳолда кўриб турибмиз. Бошқа ҳамма мамлакатлар ҳам шу йўлдан бориши тарихий муқаррардир...»

1920 йилнинг 27—30 апрелида халқ вакилларининг биринчи Бутунхоразм қурултойи бўлиб ўтди. Қурултой В. И. Ленинни зўр хурсандчилик билан президиумнинг фахрий раислигига сайлади. Қурултойнинг бутун ишига Хива коммунистлари раҳбарлик қилишди. Унда мазлум халқларнинг доҳийси, Шарқ халқларининг содиқ дўсти В. И. Ленинга табрик хати қабул қилинди. Хатда Қурултой делегатлари феодализм занжиридан озод бўлиш учун курашда қардошларча ёрдам кўрсатганликлари учун В. И. Ленинга, Коммунистик партияга, Совет ҳукуматига чуқур миннатдорчилик билдирдилар ҳамда Хоразм Халқ Совет Республикаси ва РСФСР ўртасида қардошларча муносабат ўрнатиш ва ўзаро шартнома тузиш мақсадида Москвага делегация юборишга қарор қилдилар.

Қурултой Хива хонлиги тугатилганлигини эълон қилиб, Хоразм Халқ Совет Республикаси барпо этилганлигини якдиллик ва мамнуният билан эълон қилди. Қурултойда республиканинг янги ҳукумати — ХХСР Нозирлар Совети тузилди ва республиканинг янги Конституцияси қабул қилинди.

ХХСРнинг ҳамма ютуқлари республика партия ташкилоти олиб борган катта ташкилотчилик ва тарбиявий ишлар билан боғлиқдир. Ташкилий ва тарбиявий ишларни яхшилаш мақсадида Хоразм партия ташкилотлари кенгайтирилди ва мустаҳкамланди. Агар революциядан олдин коммунистлар сони 400га яқин бўлса, кузга келиб уларнинг сони 3 минг кишига етди. Партия ташкилотларининг тармоқлари ҳам кенгайди. Партия ташкилотлари, айниқса, деҳқонлар ҳисобига ўсди. Уларнинг составидаги деҳқонлар 80 процентини ташкил этди. [illegible] -ла бў-либ ўтган Бутунхоразм I (таъсис) партия конференциясида Хоразм Коммунистик партияси тузилди. Бу ҳол Хоразм коммунистлари ва барча меҳнаткашлари ҳаётида муҳим воқеа бўлди.

Хоразм халқлари тақдирида 1920 йил сентябрида РСФСР ва ХХСР ўртасида тузилган шартнома катта роль ўйнади. Хоразм республикасининг шартнома тузиш учун Москвага келган делегациясини Владимир Ильич қабул қилди ва Хоразмдаги ишларнинг аҳволи ҳақида батафсил суҳбатлашди. Суҳбат чоғида В. И. Ленин делегатларга давлатни бошқаришга камбағалларни жалб қилиш зарурлигини, Совет ҳокимияти сиёсатини қандай ўтказиш лозимлигини уқтирди. 1920 йилнинг 29 сентябрида РКП(б) Марказий Комитетининг В. И. Ленин иштирокида бўлиб ўтган Пленуми РСФСР ва Хива ўртасида иттифоқ шартномасини маъқуллади ҳамда Бутуниттифоқ Марказий Ижроия Комитети Президиумига уни ратификация қилишни топширди. РСФСР ва ХХСР ўртасида бошқа шартномалар ҳам тузилди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Россия ва Хоразм халқлари ўртасидаги дўстликни ривожлантиришга алоҳида эътибор бердилар. Икки мамлакат ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлаш, Хоразм халқларига ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш, айниқса, Хоразм халқи маданиятини юксалтириш, иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлаш мақсадида 1920 йилда атоқли партия ва давлат арбоби М. В. Фрунзе ташаббуси билан Амударё бўйлаб маданий-оқартув савдо карвони ташкил этилди. В. И. Ленин ва РКП(б) Марказий Комитети томонидан маъқулланган ва коммунист С. В. Малишев раҳбарлик қилган бу карвон Хоразм халқлари ўртасида катта маданий-оқартув ишлари олиб борди.

Хоразм Коммунистик партияси республикада халқлар дўстлигини мустаҳкамлашга катта эътибор берди. Чунки феодализм, хон зулми, эксплуататор синфлар Хоразмда яшовчи халқлар ўртасида миллий адоват уруғини сепган эди. ХКП томонидан олиб борилаётган катта ишларга қарамай, феодализмнинг бу сарқитлари ҳали тугатилганича йўқ эди. Бунинг устига ХХСР ҳукумати составига кирган ёш хиваликларнинг жиддий хатоларга йўл қўйганликлари ҳам бу масалани анча кескинлаштириб қўйганди. 1921 йилнинг 26 апрелида В. И. Ленин раҳбарлигида Халқ Комиссарлари Совети туркманлар ва ўзбеклар ўртасидаги низони бартараф этиш учун Хоразмга дарҳол вакил юбориш масаласини кўриб чиқди.

В. И. Ленин 1921 йил 1 июлида бу масалага яна қайтиб, Хоразм республикаси ҳукуматини халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлашга даъват этди. Владимир Ильичнинг Хоразмга доимий катта эътибор берганлигини яна шундан ҳам кўриш мумкинки, доҳийнинг топшириғига биноан РКП(б) Марказий Комитети Туркистон бюросининг раиси А. А. Иоффе Хоразмда бўлиб, ишларнинг аҳволи билан чуқур танишди ва республикада Компартияни ва Совет ҳокимиятини мустаҳкамлашда катта амалий ёрдам кўрсатди.

Хоразм Коммунистик партиясининг 1 съезди ёш республика ҳаётида муҳим воқеа бўлди. 1921 йилнинг 4 декабридан 11 декабргача бўлган бу съездда қабул қилинган қарорлар революциянинг биринчи босқичи вазифаларини бажаришга қаратилди. Хоразм коммунистлари ўзларининг бутун куч-ғайратларини партия, халқ, В. И. Ленин ишига сарфлашга қасамёд қилиб, улуғ доҳийга мактуб йўлладилар.

Хоразмда социал-демократик ўзгаришларнинг юз бериши, халқ ҳокимиятининг мустаҳкамланишида Владимир Ильичнинг катта хизматларини эътиборга олиб, республика Марказий Ижроия Комитети 1922 йилда улуғ доҳийни Хоразмнинг биринчи ордени — Меҳнат ордени билан тақдирлади.

Хоразм Коммунистик партияси 1922 йилга қадар Коминтерн составига кирган, унинг делегатлари Коминтерн конгрессларида қатнашиб, революция доҳийси билан учрашганлар. Буларнинг ҳаммаси улар учун катта мактаб бўлди. Коминтерн ҳам Хоразм коммунистларига катта ёрдам кўрсатди.

Хоразм коммунистларининг илтимосига биноан 1922 йил февралида Хоразм Компартияси РКП(б) составига қабул қилинди. РКП(б) Марказий Комитети, унинг Туркистон бюроси, Ўрта Осиё бюроси Хоразм Коммунистик партиясини ғоявий-ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлашда ва республикада социал-иқтисодий ўзгаришларни амалга оширишда яқиндан ёрдам берди.

Хоразм меҳнаткашлари ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан, РКП(б) Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг доимий ёрдами туфайли тараққиётнинг нокапиталистик йўли тўғрисидаги марксча-ленинча ғоялари тўғрилигини амалда тасдиқладилар. Улар республика Коммунистик партияси раҳбарлигида сиёсий, иқтисодий ва социал қайта ўзгаришларда, халқ тузумини мустаҳкамлашда, омманинг синфий онгини оширишда катта ғайрат қилдилар. Бу муваффақиятларнинг ҳаммаси 1923 йил октябрида бўлиб ўтган IV Бутунхоразм қурултойида халқ оммасининг иродасини ифодалаб Хоразм Совет Социалистик Республикасини эълон қилиш имконини берди. Шундай қилиб республикада пролетариат диктатураси ишчилар синфи ва деҳқонлар ҳокимияти ўрнатилди. Қурултойда янги Конституция қабул қилинди ва республика ҳукумати сайланди.

Хоразм меҳнаткашлари янги ҳаёт қурилиши йўлида катта қийинчиликларни енгиб, Коммунистик партия раҳбарлигида, В. И. Ленин, РКП(б) Марказий Комитети, унинг Ўрта Осиё бюроси ёрдамида социалистик қурилишда, ХКПни ғоявий-ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлашда, унинг жанговарлик ва раҳбарлик ролини оширишда кўпгина муваффақиятларга эришдилар.

Халқ оммасининг талабига биноан, Ўрта Осиё республикалари Коммунистик партиялари раҳбарлигида 1924 йилда миллий-давлат чегараланиши ўтказилди. Бунинг натижасида Хоразм Совет Социалистик Республикаси территорияси Ўзбекистон ССР ва Туркманистон ССР составига кирди. Шундай қилиб, Хоразм халқлари қолоқ мамлакатларнинг капитализм босқичини четлаб, феодализм тузумидан социализмга ўтишлари мумкинлиги тўғрисидаги марксча-ленинча назариянинг ҳаққонийлигини амалда исботладилар. Эндиликда нокапиталистик тараққиёт йўлидан бораётган Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги кўпгина халқлар Хоразм республикаси босиб ўтган шонли йўл тарихини қизиқиш билан ўрганмоқдалар.

Б. СИДДИҚОВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

Н. ҲАБИБУЛЛАЕВА,
А. Р. Беруний номидаги Тошкент политехника институти тарих кафедрасининг катта ўқитувчиси.

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

ЖОНКУЯРЛАР

«Ўзбексельмаш» бирлашмаси чигит экадиган сеялка, кўсак терадиган ва чувийдиган агрегат каби ўн беш номдаги турли хил механизмлар, эҳтиёт қисмлар, уй-рўзғор буюмлари етказиб беришда шуҳрат қозонган. «Ростовликлар ва янгийўлликлар ташаббусига қўшилган ҳолда қолоқларсиз ишлаб, меҳнат унумдорлиги ҳамда сифатни оширайлик» шиори остида меҳнат қилаётган коллектив В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллик юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб оляпти. Машинасозлар доҳий юбилейигача пландан ташқари 150 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш, ярим йиллик эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш топшириғини 1 апрелгача бажаришга қатъий аҳд қилганлар. Улар 19 апрелда ўтказиладиган коммунистик шанбаликни ленинча зарбдор кунга айлантириш иштиёқидалар. Ўша куни 20 та сеялка, 10 та гербицид сочувчи машина, 20 тонна чўян тайёрланиб, шанбалик фондига 80 минг сўм ўтказилади.

Бирлашманинг 1225 нафар ишчиси «Коммунистик меҳнат зарбдори» деган юксак номга эга. Ана шу шарафли номга эга бўлиш иштиёқида 400 дан ортиқ ишчи социалистик мусобақада фаол иштирок этмоқда. Шуниси диққатга сазоворки, 150 дан ортиқ ишчи шу йилнинг учинчи квартали, 15 нафар ишчи 1981 йил, 6 нафар ишчи 1982 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқариб, барчага ўрнак бўляпти. А. Шгур ва В. Кравцовларнинг эса 1983 йил календарини очишганига анча бўлди.

Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, мусобақани амалда қўллаб, резервлардан унумли фойдаланиш натижасида ўтган йили бирлашма коллективи пландан ташқари 50 та сеялка ва 182 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар кўп ишлаб чиқарди. Ялпи маҳсулотнинг 32 проценти давлат Сифат белгиси билан истеъмолчиларга жўнатилди. Бундай муваффақиятларни қўлга киритиш, кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришда рационализаторларнинг ҳиссаси салмоқли бўляпти. Сўнгги уч йилда 240 та рационализаторлик таклифидан 467 минг сўм тежалган эди. Ўтган йили эса 424 та рационализаторлик таклифидан 75 таси ишлаб чиқаришда қўлланилди ва 225 минг сўм фойда олинди. Ҳозир 160 дан ортиқ рационализатор — ихтирочи янги-янги таклифлар устида ишламоқда. И. Басанко, А. Волков, А. Қориев каби ихтирочилар техника воситалари ва ишлаб чиқариш қуролларини такомиллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулотлар сифатини яхшилашга баракали ҳисса қўшмоқдалар.

Бирлашмада мураббийлик ҳаракатини авж олдиришга ҳам катта эътибор қилишмоқда. Шу туфайли Ҳ. Саидова, В. Меркулова, В. Дияков, Д. Зотов, Б. Зикиров, Ж. Миролимов, Р. Баширов, В. Амиров каби кўплаб устозлар ҳар йили 3—4 нафар ёш ишчига ҳунар ўргатиб, ишчилар синфига муносиб ўринбосарлар тайёрлашяпти.

— Бизнинг вазифамиз шундан иборатки, — дейди 3-цех темирчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, мураббийлар кенгаши аъзоси Ғулом Холматов, — корхонага келган кечаги ўқувчига унинг малакали ишчи бўлиб етишишига, бу ерда ҳақиқий ҳаёт мактабини ўташига ёрдам беришдир.

Ёш ишчиларни меҳнат анъаналари руҳида тарбиялашда 300 га яқин Улуғ Ватан уруши қатнашчиси ва қарийб 800 нафар меҳнат ветерани алоҳида жонкуярлик қилмоқдалар. Ҳозирги вақтда устозларидан ўзиб ишлаётган ёшлар талайгина. Ишчи номини шарафлаб, меҳнатда ўрнак кўрсатаётган ишчилар ҳар бир минутнинг қадрига етиб, арзон, кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун мусобақанинг олдинги сафида бормоқдалар.

И. АВЕЗОВ.

Халқ номзодлари

ЧЕВАРЛАР ВАКИЛИ

Тошкентдаги «Чевар» тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчи ва хизматчилари сайловолди йиғилишига тўпланишди. Йиғилишда 2-цех бошлиғи Адолат Алимова сўз олди:

— Мен 2-цех тикувчиси Гулсара Оқиловани 1-сайлов округи бўйича халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатаман. У меҳнатсеварлиги, одамларга ғамхўрлиги туфайли коллективда обрў ва эътибор қозонган. Гулсара жамоат ишларида ҳам фаол қатнашяпти. Ишлаб чиқаришда юқори кўрсаткичларга эришиб, бошқаларга намуна бўлмоқда.

Залда ўтирганлар қарсак чалиб юборишди. Адолатхон ҳамманинг кўнглидаги гапни ифода қилганди. Ҳамманинг нигоҳи сменадошлари орасида ийманибгина ўтирган Гулсарада эди. Ҳаяжондан унинг доимо табассум балқиб турадиган чеҳраси янада ёришиб кетди. Қуралай кўзларида ўт чақнарди...

...Гулсара корхонага келганига ўн йил бўлди. Дастлаб 7-цехда дазмолчи бўлиб ишлаб юрган кезларида шатирлатиб машинани юргизаётган қиз-жувонларга зимдан ҳавас билан боқарди. «Мен ҳам уларга ўхшаб машинани бошқара олармикинман», дея хаёлидан ўтказар эди. Ишдан бўш пайтларида бекор турган машиналарни юргизишга уриниб кўрарди. Гулсарадаги тикувчиликка бўлган ҳавасни пайқаган Шарофат Муллаева (ҳозир 6-цех мастери) унга ёрдам қўлини чўзди.

— Сиз бизнинг цехимизга ўтиб ишлайверинг. Тикувчиликка чиндан ҳам қизиқсангиз, ишни бемалол эплаб кетасиз, — дея унга маслаҳат берди Шарофат опа.

Гулсара цехга ўтиб ишлашга қарор қилди. Шарофат опа машинани қандай бошқаришдан тортиб, ҳатто машина игнасига ипни қандай ўтказишгача унга тушунтирарди. Тиккан чоклари қингир-қийшиқ чиққанда Гулсара изтироб чекарди.

— Ҳеч хижолат бўлманг, ҳали сиз чеварликда биздан ўтиб кетасиз, — дея кўнглини кўтарарди Шарофат опа.

У тезда цехдаги қайноқ ҳаётга шўнғиб кетди. Тикувчилик сирларини қунт билан ўрганди. Кўп ўтмай машинани бемалол бошқара оладиган бўлди. Олис юлдуз шуъласидек туюлган орзулари рўёбга чиқди. Гулсара қисқа вақт ичида илғорлар сафига ўтиб олди, зарбдорчасига меҳнат қила бошлади. 1974—1975 йилларда социалистик мусобақа ғолиби бўлди ва «Социалистик мусобақа ғолиби» кўкрак нишони билан тақдирланди.

Кечаги шогирд бугун ёшларга устоз. Корхона остонасига қадам қўйган ёшлар Гулсара Оқиловадан тикувчилик касбининг нозик томонларини ўрганмоқдалар. Ҳозир 2-цехда меҳнат қилаётган қиз-жувонларнинг кўпчилиги унинг шогирдлари. Ўз план-топшириқларини 140—160 процентга етказиб адо этаётган моҳир чеварлардан Мунира Нуриддинова, Насиба Муқимова, Хатира Шарипова, Мунира Азимовалар ана шулар жумласидандир.

— Гулсара опа ёш ишчиларнинг меҳрибон устози ва мураббийси, — дейди иккинчи цех бригада бошлиғи Турсуной Йўлдошева, — у ўз билим ва тажрибасини ёшларга сидқидилдан ўргатмоқда.

Бирлашма чеварлари ўтган йил план ва мажбуриятларини ортиғи билан адо этдилар. Беш йилликнинг якунловчи йилида ҳам зарбдорчасига меҳнат қилмоқдалар. Улар партия XXV съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб нишонлаш учун меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар. Беш йилликнинг якунловчи йилида планга қўшимча 270 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, меҳнат унумдорлигини 4,9 процент ошириш, планга қўшимча тўрт хил маҳсулотни давлат Сифат белгиси билан чиқаришга аҳд қилишган. Ана шу юксак мажбуриятларни бажаришга Гулсара Оқилова ҳам ўз муносиб ҳиссасини қўшмоқда. Шу кунларда эл назарига тушган моҳир чевар 1982 йилнинг октябрь ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Ҳамкасблари орасида катта обрў-эътибор қозонаётган илғор ишчи оилада меҳрибон она. Гулсара Оқилова ўз турмуш ўртоғи Ҳусан Оқилов билан беш фарзандни тарбияламоқдалар. Кечқурунлари улар телевизор атрофига тўпланишади. Гулсара ўз турмуш ўртоғи билан фарзандларининг келажаги, уларнинг тарбияси, ўқишлари ҳақида маслаҳатлашади. Улар давримизнинг муносиб кишилари бўлишлари тўғрисида қайғуради.

— Гулсарахон барча соҳада — ҳам оилада, ҳам ишлаб чиқаришда барчага ўрнак, — дейди бирлашма партия ташкилоти секретари Санъат Шораҳмедова. — Шунинг учун ҳам биз шаҳар Совети депутатлигига унинг номзодини кўрсатдик. Ўйлаймизки, бизнинг меҳнатсевар ишчи депутатимиз юксак ишончимизни, албатта оқлайди.

М. МИРЗАМУҲАМЕДОВА.

ХУШХАБАРЛАР

ХАЛҚ МЕРОСИНИ АСРАЙЛИК

Беш юздан ортиқ Наманган аҳолиси шаҳар ижроия комитети ҳузурида очилган тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш халқ университетининг дастлабки тингловчилари бўлди. Тингловчилар биринчи машғулотда ёдгорликларни муҳофаза қилиш шаҳар жамиятининг фаолияти билан танишиб чиқдилар, «Самарқанд ҳамиша мен билан» деган ҳужжатли фильмни томоша қилдилар.

МЕҲНАТКАШЛАР УЧУН

Дарёнинг хушманзара соҳилида дам олиш зонаси қурила бошланди. Бу қурилиш Сирдарё шаҳри ва Сирдарё районидаги хўжаликларнинг бир қанча саноат корхоналари ва ташкилотлари умумий маблағи ҳисобидан олиб борилмоқда.

Кенг участкада сол-салқин айвончалар, ошхона, санитария пункти, қутқариш станцияси, автомашиналар турадиган жой қурилади. Янги зона шу йилнинг ўзида дастлабки дам олувчиларни қабул қилади. Бу ергача махсус автобус маршрути ўтказилади. (ЎзТАГ).

ЧОРВАЧИЛИК–ЗАРБДОР ФРОНТ

МАТОНАТЛИ КИШИЛАР

Қашқадарё яйловларида

Поёни кўринмайдиган яйловлар оппоқ қор билан қопланган. Аччиқ изғирин эсиб турибди.

Биз яйловлар оралаб Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, коммунист Сероб Бойқулов бош чўпонлик қилаётган отарга етиб бордик. Кексароқ чўпон кенг майдонга ёйилган қўйларга ем бераётган экан.

— Камқувватроқ молларни ажратиб боқяпмиз, —тушунтирди у.

— Сероб Бойқулов қаерда? —сўради «Нишон» давлат наслчилик заводи директори Панжи Қурбонов.

— Қўйларни ҳов ўша томонга ҳайдаб кетган эди. —қўли билан олисни кўрсатди кекса чўпон.

Кекса чўпон кўрсатган тарафга бориш учун ҳеч қандай йўл йўқ экан. Қор кечиб Сероб Бойқулов қўйларни яйратиб юрган томонга қараб боравердик. Уч-тўрт қир-адирни босиб ўтганимиздан кейингина кўз олдимизда қўйлар подаси намоён бўлди. Қўлига узун таёқ ушлаган бир одам мағрур кўкрак кериганича турибди. Бу Сероб Бойқулов эди. Ҳа, чинакам матонатли, жасоратли инсон эканлигини бир кўришдаёқ яққол пайқаб олдик.

Қўйлар биз томон қараб эниб келаверди. Бош чўпон жониворларнинг ҳар бирини алоҳида меҳр билан кузатиб борарди.

— Қаҳрамоннинг отарида 750 бош совлиқ бор, —деб қўйди қорлар бағридан юқорига чиқиб турган хас-чўпларни териб еб юрган қўйларга қараб турар экан директор. — Ҳар юз бошидан камида 200 тадан қўзи олмоқчи. Мана шу жониворлар март ойида қўзилай бошлайди.

Сероб Бойқулов билан саломлашдик.

— Ҳорманг, чўпон! — дедик биз.

— Хориганимизча йўқ, — ҳазил аралаш сўз қотди бош чўпон. — Ҳар кеча-кундузда 18 соат юргизиб турибмиз. Шундай қилмасак, қўйлар касалга чалиниши мумкин.

Шунча совлиқни қишлиқировли кунларда авайлаб асраш нақадар сермашаққат иш. Лекин шуни ҳам айтиш керакки, Сероб Бойқуловнинг чеҳрасидан, юриш-туришидан буни асло пайқаб бўлмасди.

Уфқ билан туташиб кетган поёнсиз яйловларни кезишда давом этамиз. Нишон чўлларини бойликлар хазинасига айлантираётган чўпон-чўлиқлар меҳнати билан танишар эканмиз, уларнинг матонатларига қойил қолдик. Холмон Султонов, Чўян Дўланов, Йўлдош Холлиев, Режабқул Ёмғуров, Ибод Номозов, Пирим Умрқулов сингари тажрибали чорвадорлар бош чўпонлик қилаётган отарларнинг ишчан коллективлари бу йил ҳар 100 бош совлиқдан 200 тадан ошириб қўзи олишга, ҳар бир қўй ҳисобига биттадан соғлом қўзини ўстиришга қолдиришга аҳд қилишибди.

Отарларни кўздан кечириб юрар эканмиз, Панжи Қурбонов ҳикоя қила борди:

— Мана, кўриб турибсизлар, устма-уст қор ёғмоқда, совуқ бўляпти. Бу чорвадорларимизнинг ишини ҳар қачонгидан ҳам мураккаблаштирди. Боя Сероб Бойқуловнинг сўзини эшитдингиз. «Қўйларни ҳар кеча-кундузда 18 соатгача юргизиб турибмиз», — деди. Моллар касалликка чалинмаслиги учун ҳамма отарларда шундай қилинмоқда. Қўйларни кечалари ҳам овқатлантиряпмиз. Хўжалигимизда 75 минг бошга яқин қўй бор, шундан 50 мингтачаси совлиқ. Ҳар 100 бош совлиқдан 155 тадан қўзи олмоқчимиз.

— Ўтган уч йилда хўжаликда чорва моллари сони 40 минг бошга кўпайди, — сўзини давом эттирди директор. — Шундан 26 минг бошини янги ташкил этилган Ғафур Ғулом номли совхозга бердик. Туёқ сони 1979 йилдагидан камайган бўлишига қарамай, бу йил маҳсулотни ўтган йилдагидан кам бермаймиз. Давлатга 600 тонна гўшт, 250 тонна жун, 40 минг дона юқори сифатли қоракўл тери топширамиз. Бошқа хўжаликларга 5 минг бош наслдор қўзи сотамиз. Хўжалигимиз 1978 йилда 500 минг сўм даромад қилган эди. 1979 йилда бу кўрсаткич 1 миллион сўмга етди. Бу йил янада юксак марраларни кўзлаяпмиз.

Кўп қаватли биноларни эслатувчи улкан пичан ғарамлари олдида тўхтадик. Ҳар бирининг тепасида қизил байроқчалар ҳилпираб турибди.

— Қарши чўлларини ўзлаштириш ҳисобига яйловларимиз 100 минг гектарга камайди, — дейди директор пичан ғарамларига қараб турар экан. — Коллективимиз яйловлар ҳосилдорлигини ошириш ҳисобига кўплаб озуқа жамғаришни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. 2 минг гектар ерда изензор, 7 минг гектарда саксовулзор барпо этганмиз. Суғориладиган ерларнинг 500 гектарига ғалла, 300 гектарига эса беда экканмиз. Ўтган йили пландаги 8 минг тонна ўрнига 16,5 минг тонна хашак жамғардик. Ҳозирда хўжалигимизда 20 минг тонна хашак бор. Бу бемалол уч йилга етади.

Яна йўлдамиз. Ниҳоят бўрдоқичилик фермасига етиб бордик. Бу ердаги махсус жойларда 5 минг бош қўй семиртирилаётган экан. Қўйлар 40 кундан 60 кунгача яхши парвариш қилиниб, тирик вазни 47—50 килограммга етганидан кейин гўштга топширилаётганлигини сўзлаб беришди.

Қишли-қировли шу кунларда мардонавор меҳнат қилаётган «Нишон» давлат наслчилик заводи коллективига улкан ғалабалар тилаб, улар билан хайрлашдик.

Эртаси куни биз кенжа Баҳористон районидаги «Ўзбекистон» давлат наслчилик заводида бўлдик. Тўйли Нуриев, Нуркелди Жумаев каби тажрибали чорвадорлар ишлаётган бу хўжаликда ҳам қишлов яхши ўтаётир.

— 1969 йилдан бери шу ерда директорман, — дейди устоз чорвадор Нурмамат Рустамов. — Ўшанда бу ерда 38 минг 340 бош қўй бўлган эди. Йилни 78 минг сўм зарар билан якунлаган эдик. 1970 йилда эса 150 минг сўм соф фойда олишга муваффақ бўлинди. Ўтган йили ялпи даромадимиз 4 миллион сўмдан ошди, соф фойда эса 1 миллион 79 минг сўмни ташкил этди.

— Ҳозирда яйловларимизда 74 минг бошдан зиёд мол бор, — сўзини давом эттирди директор. — Ҳар 100 бош совлиқдан 150 тадан, жами 42 минг 580 бош қўзи олмоқчимиз. Шу билан бирга, давлатга 550 тонна гўшт, 2200 центнер жун, 43 минг дона юқори сифатли қоракўл тери топширамиз, чорвадор хўжаликларга 3500 бош наслдор қўзи етказиб берамиз.

Шу куни биз Қашқадарё область қоракўлчилик трестида бўлдик. Бу ерда деярли ҳеч ким йўқ эди. «Ҳамма чорвадор хўжаликларга ёрдамга!» — шиори остида меҳнат қилаётган трест ишчи-хизматчилари хўжаликларга чиқиб кетишган экан.

Трест бошлиғининг ўринбосари Олимжон Зокирович Ҳамзин тўлиб-тошиб телефонда сўзлашар, муҳим масалаларни зудлик билан ҳал қилишга шошиларди. Ниҳоят телефон қўнғироқлари тинди.

— Деҳқонободга қалин қор тушган, — деб қўйди салом аликдан сўнг Олимжон Зокирович. — Кўпчилик мутахассисларимиз район чорвадорларига ёрдам бериш учун кетишганди. Ҳозир телефонда улар билан сўзлашдим. Иш яхши бораётган экан. Трестимизга қарашли чорвачилик хўжаликларида 635 минг бош қўй-эчки бор. Отарларимизда 2870 чўпон-чўлиқ, кўплаб мутахассислар қаҳрамонларча меҳнат қилмоқдалар. Уларга ҳар қачонгидан ҳам яхши ёрдам беришга ҳаракат қилаётирмиз.

— 1979 йилда ҳар юз бош совлиқдан 144 тадан қўзи олган эдик, — сўзини давом эттирди Олимжон Зокирович. — Бу йил 150 тадан олмоқчимиз. Давлатга 6760 тонна гўшт, 1820 тонна сут, 2 миллион 765 минг дона тухум, 17 минг 506 центнер жун сотамиз.

Стол устидаги телефонлардан бирининг қўнғироғи жаранглади. Ҳамзин трубкани олди.

— Эшитаман. Яхши... Ем масаласида зудлик билан ёрдам берамиз, — деди у.

...Қашқадарё область чорвадорлари ҳузурида бир неча кун бўлиб, уларнинг мардона меҳнат қилаётганликларига гувоҳ бўлдик. Партия ва ҳукуматимизнинг доимий оталарча ғамхўрлигидан руҳланган область чорвадорлари КПСС XXV съезди ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV ва XV пленумлари қарорларини изчиллик билан ҳаётга татбиқ эта бориб, янгидан-янги меҳнат зафарларини қўлга киритиш учун астойдил ишлаётганликларидан мамнун бўлдик.

М. КАРОМОВ,
У. ЮСУПОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

Суратларда: (чапда) Нишон районидаги «Нишон» давлат наслчилик заводининг 1-ферма бош чўпони Чўян Дўланов ва 2-ферма чўпони Ибод Номозов. Бу илғор чорвадорлар ўз отарларидаги совлиқларнинг ҳар юзидан 200—250 тадан қўзи олиш учун курашмоқдалар. Ўнгда 4-бўлим бош чўпони Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Сероб Бойқулов. У 750 бош совлиқнинг ҳар юз бошидан 200 тадан қўзи олишга аҳд қилган.

А. Тўраев фотолари.

КОНВЕРТЛАРНИ ОЧГАНДА

САЙЛОВГА ТАЙЁРГАРЛИК

ҚИЗИҚАРЛИ ЛЕКЦИЯЛАР

Бувайда районидаги Киров номли колхоз маданият саройида жойлашган 13-Бувайда сайлов участкаси агитаторларининг шу кунларда олиб бораётган ишлари диққатга сазовор. Бу ерда 70 нафар агитатор сайловчилар билан суҳбат ўтказмоқда. Сайлов участкаси чиройли безатилиб, сайловчилар учун барча қулайликлар яратилган. Турли стендлар ташкил қилинган. Ҳар бир агитатор мустақил иш планига эга. Агитаторлар ўзларига бириктилган хонадонларда тез-тез бўлишиб, «Ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси», «Халқ депутатлари Советлари — СССРнинг сиёсий негизи», «Икки дунё — икки демократия» мавзуларида қизиқарли суҳбатлар ўтказишмоқда.

Айниқса, коммунист агитаторлар Э. Жўраев, М. Отамирзаевларнинг лекция ва суҳбатлари сайловчиларда катта қизиқиш уйғотмоқда.

Р. ИЗБОСАРОВ,
Фарғона области.

СОЦИАЛ ТАЪМИНОТ

АНИҚ ТАДБИРЛАР АСОСИДА

Партия ва ҳукуматимиз совет кишиларининг турмуш фаровонлигини ошириш учун оталарча ғамхўрлик кўрсатиб келмоқда. Маълумки, йил сайин пенсионерлар, кўп болали оналар ва кам даромадли оилаларга моддий ёрдам ҳамда турли имтиёзлар бериб келинмоқда. Биргина Косон шаҳар социал таъминот бўлими томонидан 2160 киши қарилик ва инвалидлик пенсияси, 1535 нафар кўп болали оналар нафақа олишмоқда.

Бўлимда пенсия ва нафақаларни ўз вақтида эгаларига етказиш, пенсия ҳужжатларини тайёрлаш каби юмушларда ҳам ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Бу борада Г. Шарипова, Ю. Сулаймонова, З. Фармонова каби жонкуяр ходимлар, айниқса, жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилаётирлар.

Партия ва ҳукуматимизнинг уруш инвалидларига қўшимча имтиёзлар бериш ҳақидаги қарорига қатъий амал қилиб, ўтган йили ўн бир нафар уруш инвалидининг машиналари бепул ремонт қилиб берилди ва ёнилғи учун 1108 сўм ёрдам пули тўланди. Беш кишига уй-жой қуриш учун процентсиз ссуда ажратилди.

Боқувчисини йўқотган 37 нафар инвалидларнинг оилалари ва биринчи, иккинчи группа инвалидларнинг ҳаммаси коммунал хизматидан бепул фойдаланиш имтиёзларидан тўла баҳраманд бўлмоқдалар. Улардан 16 киши шифер ва қурилиш материаллари, 7 киши эса енгил автомашина ҳамда мотоциклар билан таъминланди. Ўн уч ветеран социал таъминот бўлимининг йўлланмаси билан санаторий ва дам олиш уйларида ҳордиқ чиқариб қайтишди. Шаҳар социал таъминот бўлими ходимлари ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида аҳолига янада намуналироқ хизмат кўрсатиш мақсадида аниқ тадбирлар асосида иш олиб бормоқдалар.

Н. ТОҒАЕВ,
Қашқадарё области.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ЖУРНАЛ ЮБИЛЕЙИ

Ҳиндистон пойтахтида ҳинд тилида «Совьет лэнд» журнали чиқа бошлаганлигининг 30 йиллигига бағишланиб жамоатчиликнинг оммавий митинги бўлиб ўтди. Ҳиндистон — Совет маданият жамияти ташкил этган митингда Ҳиндистоннинг таниқли жамоат ва сиёсий арбоблари, нашриёт, радио ва матбуот вакиллари иштирок этдилар.

Таниқли жамоат арбоби Ш. Бхушан ўз нутқида қуйидагиларни таъкидлади: Америка империалистлари ва Хитой гегемончиларининг айби билан Осиёда вужудга келган кескин вазият шу регионадаги эрксевар халқларнинг тинчлиги ва осойишталигига таҳдид солаётган ҳозирги пайтда журнал ҳиндистонлик журналхонлар учун алоҳида аҳамиятга эгадир. «Совьет лэнд» журнали Совет Иттифоқининг кўп қиррали тинчликсевар сиёсати тўғрисида ҳаққоний ва ҳар томонлама ахборот бериб, Вашингтон билан Пекиндаги ҳукмрон доираларнинг уруш оловини ёқувчи милитаристик кирдикорларини фош этмоқда. (ТАСС).

АМЕРИКАЧА СЎЗ ЭРКИНЛИГИ

Яқинда «Правда» газетасида Қўшма Штатларнинг муайян доиралари ўтказиб келаётган ва Ж. Картернинг мактубида ўз ифодасини топган милитаристик сиёсат хусусида Совет Иттифоқининг нуқтаи назари баён этилган мақола хусусида бутун дунёда жуда кўп фикр-мулоҳазалар баён қилинди. Америкадаги биронта газета ҳам, Америкадаги биронта журнал ҳам бу мақоладан парчалар эълон қилиш у ёқда турсин, умуман бу мақола хусусида лом-мим демади.

Айни вақтда АҚШнинг оммавий ахборот воситалари совет позициясини бузиб кўрсатувчи сон-саноқсиз материалларни кун сайин эълон қилиб, Америка газетхонларининг тинкасини қуритмоқда. Гўё Совет Иттифоқи томонидан бўлаётган таҳдид, деган америкача сафсатадан қуролланиш пойгасини кучайтириш учун фойдаланиш — пропаганда мақсадидаги психологик урушнинг бир формаси бўлиб қолди. Қўшма Штатларнинг оммавий ахборот воситаларини назорат қилиб турувчи кишилар совет нуқтаи назарини Америка халқига етказишни очиқдан-очиқ истамаяптилар. Картер маъмуриятига ёқмаган ҳамма нарса телевизор экранларида ҳам, матбуот саҳифаларида ҳам кўринмаяпти. Мана сизга америкача сўз эркинлиги! (ТАСС).

МАЪМУРЛАР ЎЗБОШИМЧАЛИГИ

НЬЮ-ЙОРК. 5 февраль. (ТАСС). Америка маъмурлари учинчи февраль куни мунтазам рейс билан Москвадан бу ерга келган совет самолётини Нью-Йорк аэропортида бир суткадан кўпроқ вақт қонунга хилоф равишда ушлаб турдилар. СССРнинг АҚШдаги элчихонаси ва Аэрофлот вакиллари ана шу ўзбошимчалик дарҳол тўхтатилишига астойдил ҳаракат қилиб, қатъий иш кўрганликлари натижасида самолёт кеча кечқурун ниҳоят бортига пассажирлар ва багажни олиб Ватанига учиб кета олди.

Аэропорт маъмурияти давлат департаментининг бевосита йўл-йўриғига амал қилиб, «у қабул қилинмайди ва унга хизмат кўрсатилмайди» деб айтиб, совет лайнери ҳали Нью-Йоркка қўнмасдан олдиноқ унга тўсқинлик қила бошлаган эди. Самолёт ерга қўнгандан кейин Атлантика орқали эндигина учиб келиб ҳориган пассажирларни, шу жумладан аёллар ва болаларни узоқ вақт самолётдан чиқаришмади. Шундан кейин Аэрофлот вакилларига Москвага жўнаб кетаётган пассажирларни ва уларнинг багажини рўйхатга олиш тақиқланади, деб айтилди. Тегишли рухсат қарийб бир кундан кейин берилди.

ТАСС мухбирлари бир қанча пассажирдан сизлар Америка маъмурларининг хатти-ҳаракати тўғрисида қандай фикрдасиз? деб сўрадилар. Шулардан бири — СССРга туристик сафар қилаётган АҚШ гражданини Г. Бингэм бундай деди: «Биз вашингтонлик сиёсатдонлар разил ўйинида қуролга айлантириб қўйилдик. Бу ерда биз билан содир бўлган воқеа — АҚШда Советларга қарши мислсиз васвасани авж олдириб юборган Америка ҳукумати андишасизлигининг натижасидир».

Совет Иттифоқининг расмий вакиллари қонунга хилоф суратда ушлаб турилган самолётни озод қилиш тўғрисида Америка томони билан олиб борилган музокаралар чоғида шуни таъкидладиларки, бундай хатти-ҳаракатлар самолётлар қатнови тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида тузилган ҳукуматлараро битимнинг бевосита бузилишидир. Ана шу битимга мувофиқ Аэрофлотга ҳар ҳафтада Нью-Йорк ёки Вашингтонга икки марта рейс ўтказиш ҳуқуқи берилган.

Америка маъмурларининг игвогарлик хуружлари Москва билан Нью-Йорк ўртасидаги ҳаво трассаларида хизмат қилаётган Аэрофлот самолётларини илгари ҳам бир неча марта шундай шароитларга солиб қўйдики, ўшанда учиш бехатарлиги ва самолёт ичидаги пассажирларнинг ҳаёти учун хавф туғилган эди.

ДЎСТЛИК МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Парижда «Франция—Кампучия» дўстлик жамияти ташкил этилганлиги эълон қилинди. Таниқли адвокат Ролан Вейль бошчилик қилаётган жамият ўз олдига Кампучия халқи билан дўстлик муносабатларини ўрнатиш ва ривожлантиришга кўмаклашишни, янги ҳаёт қурилишидаги ҳозирги қийин бир пайтда унга ёрдам беришни, барча соҳаларда ҳамкорликни кенгайтиришни мақсад қилиб қўйди. (ТАСС).

АҚШ АҲОЛИСИ

АҚШнинг аҳолиси 1980 йил 1 февралда 222 миллион 206,6 минг кишидан иборат бўлган. АҚШ аҳоли рўйхати бюроси шуни маълум қилди. (ТАСС).

РЕПРЕССИЯНИ КУЧАЙТИРМОҚДАЛАР

Исроилнинг босқинчи маъмурлари Иордан дарёсининг Ғарбий соҳилида ва Ғазо секторида маҳаллий араб аҳолисига қарши репрессияни кучайтирмоқдалар. Қуддусда араб тилида чиқадиган «Аш-Шааб» газетасининг хабарига кўра, ҳарбийлаштирилган Исроил манзилгоҳларидаги сионист безорилар Иордан дарёсининг Ғарбий соҳилидаги Хеброн шаҳрига игвогарлик ҳужуми қилиб, арабларга қарашли дўконлар ва магазинларни алғов-далғов қилиб ташлашган.

Вазият кескинлашганлиги натижасида аҳолиси салкам 40 минг кишига борадиган шу шаҳарда комендантлик соати жорий этиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Бундан дарғазаб бўлган Хеброн аҳолиси забастовка эълон қилди. Шаҳарда ҳаёт тўхтаб қолди, деса бўлади, кўп магазинлар ёпиб қўйилган. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● БЕРН. Швейцария халқаро кескинликни юмшатиш учун бундан буён ҳам куч-ғайрат сарфлаб, бутун дунёда тинчликка эришишга ҳисса қўша беради. Мамлакат ҳукуматининг 1983 йилгача бўлган даврга мўлжалланган фаолияти асосий йўналишлари тўғрисида бу ерда эълон қилинган докладда ана шундай дейилган. Ҳужжатда ҳукумат шуғулланадиган энг муҳим ташқи ва ички проблемалар таърифлаб берилган.

● ДАМАШҚ. Бу ерда Сурия раҳбарлари билан Сурия пойтахтига визит билан келган Ливан бош министри С. Хосс ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

С. Хосс Сурия бош министри А. ал-Касб билан учрашди. Уни САР президенти Ҳ. Асад қабул қилди. САНА агентлигининг хабар қилишича, икки томонлама Сурия — Ливан муносабатлари, Яқин Шарқдаги вазиятнинг ривожи, Ливаннинг территориал бутунлигини сақлаб қолиш, шу мамлакатда барқарорлик ва хавфсизликни таъминлаш масалалари кўриб чиқилган.

● ЖАЗОИР. Жазоир Халқ Демократик Республикасида қишлоқ районларини электрлаштириш давлат плани муваффақиятли равишда амалга оширилмоқда. Ҳозирдаёқ Жазоирдаги қишлоқларнинг бешдан бир қисми электрлаштирилди.

● КАРАКАС. Венесуэла ўзи экспорт қилаётган нефтнинг нархини оширди. Энергетика ва кон руда министри У. Кальдерон бу ерда шуни маълум қилиб, бу қарорни ҳукумат жаҳон бозоридаги нарх-наво ўзгарганлиги муносабати билан қабул қилганлигини таъкидлади. Венесуэланинг бир баррель нефти шу йил 6 февралдан бошлаб 28 доллар туради.

(ТАСС).

ХАТАРЛИ БУРИЛИШ

Океан нарёғидан яна «совуқ уруш» шамоли эса бошлади. Этни жунжитадиган бу шамол ҳозирнинг ўзидаёқ жаҳондаги сиёсий иқлимни анча пасайтириб юборди. Ҳозирги АҚШ ҳукуматининг сиёсати — халқаро кескинликни юмшатишни ўзининг агрессив режаларига, милитаризм васвасасини авж олдиришга, бошқа халқларнинг ички ишларига аралашишга тўсиқ деб билган кимсаларнинг сиёсати ана шундай ҳалокатли оқибатларга олиб кела бошлади.

Шу билан бирга Қўшма Штатларнинг ҳукмрон доиралари ва буржуа пропагандаси Афғонистондаги воқеаларни рўкач қилишга уринмоқдалар.

Америка матбуотининг маълумотларига кўра, 1977 йил ёздаёқ Картер маъмуриятининг энг муҳим сиёсий ҳужжатларидан бири — президентнинг 10-сонли анализ меморандуми тузилган, унда Вашингтон ҳарбий стратегиясининг асосий йўналишлари белгиланган эди. Бу йўналишларда Қўшма Штатларнинг халқаро майдонда қаттиққўл, «зўравонлик» йўлини ўтказиши кўзда тутилган эди. 1978 йил 17 март куни президент Картер Шимолий Каролина штатининг Уэйк-Форест шаҳрида нутқ сўзлади. Бу нутқ Америка ташқи сиёсатини илгари эълон қилинган ва АҚШнинг миллий хавфсизлигини музокаралар ўтказиш, қуролланиш пойгасини чеклаш ва кескинликни юмшатишни чуқурлаштириш йўли билан таъминлашни кўзда тутган йўлдан дўқпўписа ва кескинликни кучайтириш йўлига ўтказиш даври бошланганлигини билдирди.

Шундан кейин амалий ишларга ўтилди. НАТО кенгашининг 1978 йил май ойида Вашингтонда бўлиб ўтган сессиясида Шимолий Атлантика блоки қуролли кучларини мислсиз равишда кўпайтириш ва шу асрнинг охиригача ҳар йили НАТО кенгаши қатнашчиларининг ҳарбий бюджетларини автомат тарзда кўпайтириб бориш тўғрисида қарор қабул қилди.

АҚШдаги бусиз ҳам жуда катта миқдордаги ҳарбий харажатлар тез юқорилаб бора бошлади. Президентликка номзоди кўрсатилган пайтда Пентагоннинг бюджетини 5—7 миллиард доллар қисқартиришга ваъда қилган Картер энди келгуси молия йилининг ўзида бу бюджетни 20 миллиард доллар миқдорида кўпайтирмоқда. Шу тариқа Американинг ҳарбий харажатлари тинч даврда ҳали асло бўлмаган 161.8 миллиард долларга етади.

НАТО кенгашининг бултур декабрдаги Брюссель сессиясида Американинг ўртача радиусда ҳаракат қиладиган янги ракета-ядро қуролини ишлаб чиқариш ва уни Ғарбий Европадаги бир қанча мамлакатлар территориясида жойлаштириш тўғрисидаги қарор Вашингтоннинг қистови билан қабул қилинди. Дунёнинг мана шу районида жойлаштирилган АҚШнинг ядро потенциали стратегик вазифаларни ҳал этишга мўлжалланган ва Совет Иттифоқининг ҳамда бошқа социалистик мамлакатларнинг чегараларига яқин жойга келтириб қўйилган.

Брюсселдаги қарор қабул қилиниши билан айни бир вақтда Картер Американинг ҳарбий қудратини жадал оширишнинг беш йиллик программасини эълон қилди. Қўшма Штатлардан анча олис жойлардан, шу жумладан Яқин Шарқда ва Ҳинд океани районида янги ҳарбий базаларнинг тузилишидан, ер куррасининг турли районларида ҳарбий йўл билан аралашишга ва можаро ўчоқларини кучайтиришга мўлжалланган «тез чора кўриш корпуси» деб аталган жандарм корпусининг вужудга келтирилишида ҳам Вашингтон сиёсатидаги милитаристик тенденциялар намоён бўлди.

АҚШнинг сиёсий йўлидаги мана шу ўзгаришларнинг ҳаммаси президентнинг «мамлакат аҳволи тўғрисида» яқинда конгрессга юборган анъанавий мактубида ўзининг лўнда ифодасини топди. Шу ҳужжатда АҚШнинг «дунёдаги раҳбарлик роли», яъни бошқа ҳамма халқларга ўз ҳукмини ўтказиш «ҳуқуқи» борлиги тўғрисидаги даъволари ошкора эълон қилинди. Унда дунё ҳукмронлигига эришишнинг асосий воситаси сифатида зўравонлик ишлатишга асосий эътибор берилган. Мактубда Вашингтоннинг СССР билан АҚШ ўртасида вужудга келган кучларнинг тахминий мувозанатини бузиш, Американинг ҳарбий устунлигига эришиш йўли равшан кўриниб турибди. «Совуқ уруш» авжига чиққан замонлардан бери ҳали ҳеч қачон Вашингтоннинг сиёсатида қўпол кучга ошкора сиғиниш майли бу қадар очиқ-равшан айтилмаган эди.

Хўш, Қўшма Штатлар сиёсатида хатарли бурилиш содир бўлишининг сабаби нима? Аввало шуни айтиш керакки, Америка империализми халқаро вазиятни қасддан кескинлаштираётганлиги унинг жаҳон социализми мавқеи мустаҳкамланишидан, миллий озодлик ҳаракати юксалишидан, кескинликни юмшатиш ва тинчлик учун курашаётган кучларнинг мустаҳкамланишидан норозилиги ифодасидир.

Қўшма Штатларнинг сиёсатида милитаризм ва гегемонизмга ошкора юз тутилганининг бошқа сабаби ҳам бор: бу йил президент сайлови ўтказилади. Гап шундаки, америкаликларнинг ўзлари қилган ҳисоб-китобларга қараганда, Картер Оқ уй соҳиби бўлган уч йил давомида ўзининг сайлов арафасида берган ваъдаларидан 227 тасига хилоф иш қилди. У ишсизлик ва пулнинг қадрсизланиши даражасини пасайтиришдек ибората энг муҳим мажбуриятларни бажара олмади (бултур декабрь ойида АҚШдаги ишсизлар сони 6,2 миллион кишига етди).

Картернинг президентлик даврида, деб ёзади «Нью-Йорк таймс» газетаси, мамлакатда пулнинг қадрсизланиш суръати йилига 5 процентдан 13 процентдан кўпроққа кўтарилди, долларнинг қадр-қиммати кескин тушиб кетди, тирикчилик қиймати анча ошди. Картер самарали энергетика программасини ишлаб чиқишни, атроф-муҳитни ҳимоя қилиш учун чоралар кўришни, чет элларга қурол-яроғ етказиб беришни чеклашни, ядро қуроли тарқатилишига тўсқинлик қилишни ва шу кабиларни ваъда қилган эди. Аммо бу ваъдалар эсдан чиқарилди.

Кескин ички муаммоларни ҳал этишга ноқобил заиф президент, деб ном чиқарган Картер мана шундай шароитда қадимдан маълум бўлган усулни ишга солишга, америкаликларнинг диққат-эътиборини ички сиёсат соҳасидаги очиқ кўриниб турган муваффақиятсизликлардан ва ташқи сиёсатдаги бир қанча жиддий мағлубиятлардан чалғитишга уриниб кўришга қарор берди.

Шу мақсадда АҚШда милитаристик, шовинистик васваса авж олдирилмоқда. Оқ уй сохта ватанпарварлик жазавасини бошлаш ташаббусини кўтариб чиқиш билан энг реакцион доираларнинг мададига сазовор бўлишни умид қилмоқда.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, Картер маъмурияти ўзининг ошкора милитаристик позициясига тойиб кетганлигини ниқоблаш ва халқаро кескинликни кучайтириш учунгина Афғонистондаги воқеалардан фойдаланиб сафсата сотаётгани йўқ (бундай бурилиш Афғонистондаги воқеалардан аввал бошланганини юқорида айтиб ўтдик), балки Америка — Совет муносабатларини чигаллаштириш учун ҳам шу воқеалардан фойдаланишга уринмоқда.

Америка ҳукуматининг СКЧ-2 шартномаси ратификация қилинишини тўхтатиб қўйиш тўғрисидаги қарори, Совет Иттифоқига бир қанча моллар, шу жумладан, дон юборишдан бош тортганлиги, икки томонлама муносабатларнинг бир қанча масалалари хусусида бизнинг мамлакатимиз билан музокараларни тўхтатиб қўйганлиги ва ҳоказо — мана шуларнинг ҳаммаси Қўшма Штатларнинг давлатлараро алоқаларда мутлақо бебурд шерик эканини кўрсатади. Катта давлат раҳбарининг бундай феълатвори бутун халқаро вазиятни хатарли равишда издан чиқариб юбориши мумкин.

Иккинчи томондан бу нарса Вашингтоннинг бир неча ўн йил муқаддам бўлганидек, Совет Иттифоқи билан «совуқ уруш» тилида гаплашиб кўришга уринаётганлигидан далолат беради.

Вашингтон СКЧ-2 шартномасининг ратификация қилинишини номуайян вақтга кечиктириб, ўз зиммасига катта жавобгарлик олди. Бу шартнома Совет Иттифоқига ҳам, Қўшма Штатларга ҳам баравар даражада керак. Бу шартномадан бошқа кўпгина мамлакатлар ҳам манфаатдор, чунки унинг амалга оширилиши қуролсизланиш соҳасида катта қадамлар қўйишга йўл очган бўлур эди.

Савдо-иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий алоқаларга келганда, бу алоқалар бузилишидан фақат бир томон зиён кўради, деб асло ҳисоблаб бўлмайди. АҚШ кўраётган чоралар бугун бўлмаса эртага шу машмашани бошлаган кимсаларнинг ўз бошига зарба бўлиб тушади. Америка фермерлари бюроси федерациясининг президенти А. Грант бу хусусда жуда ўринли ибора айтди: «Картер жаноблари қўшотар милтиқдан русларни нишонга олиб, ўқ уздию, аммо унинг ўқи Америка фермерига бориб тегди...»

Вашингтон маъмуриятининг ҳозирги кучлар нисбати шароитидаги хатти-ҳаракати унинг Қўшма Штатлар реал имкониятларига ортиқча баҳо бераётганини ва бошқа давлатларнинг имкониятларини унчалик ҳисобга олмаётганини кўрсатади. Совет Иттифоқи ўзининг қонуний манфаатларини, ўз иттифоқчилари ва дўстларининг манфаатларини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга қодирлиги хусусида АҚШда ҳеч ким шубҳаланмай қўя қолсин.

Картер маъмуриятининг очиқдан-очиқ милитаристик ва гегемончилик платформаси бутун дунёдаги, шу жумладан Қўшма Штатларнинг ўзидаги соғлом фикрли арбоблар орасида кенг миқёсда қораланаётгани тасодифий ҳол эмас. НАТОнинг энг урушқоқ доиралари ва ўта чиққан миллатчилиги сабабли кўзи кўр бўлган хитойлик раҳбарларгина уни қўллаб-қувватлаганлиги ҳам диққатга сазовордир.

Совет Иттифоқининг позицияси — равшан ва изчил. Л. И. Брежнев «Правда» газетасининг мухбири саволларига қайтарган жавобларида таъкидлаб ўтганидек, «Ленинча ташқи сиёсат йўли мустаҳкам. Бу сиёсат КПСС съездларининг қарорларида белгиланган бўлиб, ташқи сиёсат соҳасидаги бутун фаолиятимизда рўёбга чиқарилмоқда. Бу йўл изчил тинчликсеварликни агрессияга қаттиқ зарба бериш билан бирга қўшиб олиб боришга қаратилган йўлдир. Бу сиёсат ўтган неча ўн йиллар давомида ўзини оқлади, биз келгусида ҳам шу йўлдан бораверамиз. Ҳеч ким бизни бу йўлдан тойдира олмайди».

А. АЛЕКСАНДРОВ,
(ТАСС).

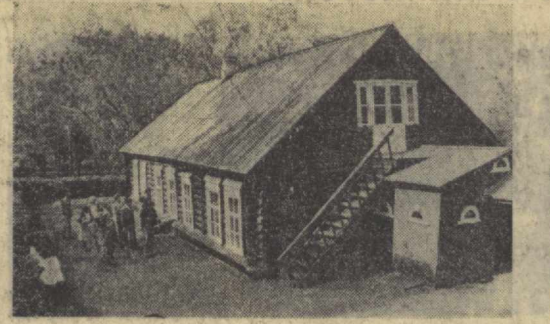

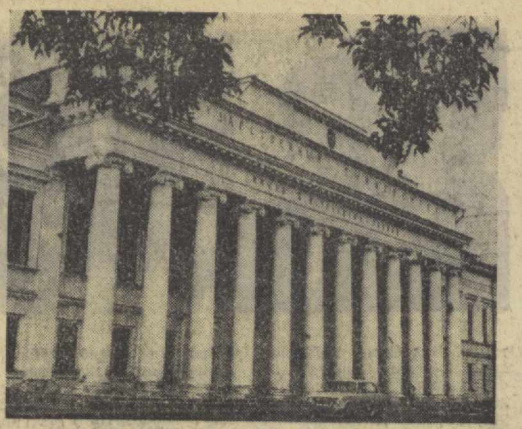

1. В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига бағишлаб Москва «Бадиий адабиёт» нашриёти «В. И. Ленин адабиёт ва санъат ҳақида» деган беш томликнинг биринчи томини чоп қила бошлади. Суратда: нашрнинг биринчи томи.

2. Татаристон АССР, Ленино-Кокушкино қишлоғи. Суратда: Владимир Ульянов сургун вақтида яшаган уй.

3. Халқ хўжалиги учун юқори малакали кадрлар тайёрлашдаги ва илмий-тадқиқот ишларини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун В. И. Ульянов-Ленин номидаги Қозон давлат университети яқинда Ленин ордени билан мукофотланди. Суратда: университетнинг марказий биноси.

Б. Корзин, Ю. Набатов фотолари (ТАСС фотохроникаси).

АХБОРОТ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

УРУҒЛИК БИЛАН ТАЪМИНЛАНДИЛАР

Сурхон водийсининг барча ғаллакор хўжаликлари баҳорги экиш учун уруғлик буғдой ва арпа билан таъминландилар. Уруғликнинг асосий қисми биринчи ва иккинчи класс уруғлардир.

Республика давлат уруғчилик инспекциясидан хабар қилишларича, Ўзбекистоннинг бошқа ғаллакор хўжаликларида ҳам баҳорги экишга уруғлик тайёрлаш ишлари тугалланди. Колхоз ва совхозларда бошоқли экинларнинг турли ғаллачилик зоналарининг тупроқ-иқлим шароитларига энг кўп даражада мослашган яхши навлари ғамлаб қўйилди. Улар орасида «Красноводопадская-210» навли буғдой, «Чўлпон» арпаси бор. Бу навлар республикада биринчи марта районлаштирилган бўлиб, улар юксак ҳосилдорлиги, қурғоқчиликка чидамлилиги билан ажралиб туради. Ана шу навларнинг бундай сифатлари лалмикор ерларда ғалла етиштириш учун айниқса муҳимдир.

МЕХАНИЗАТОРЛАР ЎҚИШИ

Ленин районидаги «Правда Востока» колхозида ташкил қилинган қишлоқ хўжалигини механизациялаш халқ университетида машғулотлар бошланди. Хўжаликнинг ёш механизаторлари университетнинг тингловчиларидир. Колхознинг бош мутахассислари, тажрибали механизаторлар, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти давлат комитети район бирлашмасининг ходимлари тингловчилар ҳузурида лекция ўқимоқдалар.

Райондаги барча хўжаликларда ана шундай университетлар ташкил этилмоқда. Район мутахассислари машина-трактор парклари ҳузурида синфхоналар жиҳозлашда кўмаклашмоқдалар. бу синфхоналарни зарур кўргазмали қуроллар билан таъминламоқдалар.

ДАШТДА БОҒЛАР

«Каршимелиоративсовхозремстрой» трестига қарашли 26-механизациялашган кўчма колоннанинг меҳнаткашлари кўкламда ўтқазиш учун мевали дарахт кўчатлари ва ток қаламчаларини тайёрлаб қўйишди. Бу кўчатлар Қарши даштини кўкаламзорлаштириш учун мўлжаллангандир.

Механизациялашган кўчма колоннанинг меҳнаткашлари қўриқ ерлардаги хўжаликларда боғлар ва токзорлар барпо этиш соҳасида шу беш йилликда кўп иш қилдилар. Талайгина хўжаликларда йирик боғлар ва токзорлар пайдо бўлди. Бу йил 700 гектар майдонда кўчат ўтқазишга қарор қилинди. Янги боғлар ва токзорлар билан бир қаторда механизациялашган колонна меҳнаткашлари йўллар, каналларнинг бўйларида, дала четларида ихотазорлар вужудга келтиришни ҳам мўлжалламоқдалар.

Газетхонлар илтимосига кўра

ШОВҚИН—АСАБ ЗАВОЛИ

Шовқин доимо инсонга ҳамроҳ. Субҳидамдаги булбул хониши ҳар қандай дилни ром этиб, кайфиятни хушнуд қилади. Созанда чертган тор садоси кўнгил чигилларини ёзиб, ширин хаёлларга ғарқ этади. Дунёга янгигина келган чақалоқнинг «инга-инга»си юракни симобдек эритиб юборади. Мавжли жилға, дарё, денгизнинг тўлқини бағрига тортгандек, кишини ғам-андуҳдан фориғ этади.

Шовқин — инсон ҳамдами, бироқ шундай шовқинлар ҳам бўладики, ундан от ҳам ҳуркади, одам ҳам қочади. Фавқулодда қўшнингизнинг ўтака ёрар дағдағаси, эшикнинг асаб бузар ғирчиллаб очилиши, ўт ўчирувчи машиналарнинг наъраси, юқори қаватдагиларнинг оёқ ўйини, радионинг бемаврул баланд овози, машиналарнинг баланд сигнали гўё тарсаки қўйгандек кайфиятни вайрон қилади.

Зарарли товушларни биз шовқин деб атаймиз. Фан ва техника тараққиёти билан бирга, инсон саломатлигига панд берувчи шовқин муаммоси ҳам ошиб бормоқда. Шовқиннинг кучини ўлчаш бирлиги сифатида телефоннинг ихтирочиларидан бири — Александр Белл номи билан белгиланган децибелл термини ишлатилади. Шовқинни бир-бирига таққослаш учун қуйидагиларни қиёслаш мумкин: эшитиш остонаси, сокинлик — 0 децибелл, майсанинг шитирлаши — 10 децибелл, шивирлаб гаплашиш — 20 децибелл, мотоцикл, юк машинанинг шовқини — 80—90 децибелл, реактив самолёт шовқини — 110 децибелл...

Шовқиннинг инсониятга, яъни ўз ижодкорига бераётган асоратларига тўхталиб ўтишга тўғри келади. Эндиликда шовқинни ўрганувчи фан — аудиология таркиб топди. У ўз навбатида товушнинг аъзолар функционал ҳолатига бўлган таъсирини ўрганади.

Шовқиннинг яна бир хатарли жиҳатларидан бири унинг нохуш омиллар ҳисобланувчи тебраниш (вибрация) ва чанг билан бирга тажовузидир. Бу эса ўз навбатида иш унумини камайтиради, изтиробли бош оғриғини келтириб чиқаради, кишини жиззаки қилиб, эшитиш қобилиятига путур етказади.

Америкалик олим С. Розен қизиқ бир кузатишнинг гувоҳи бўлди. У саноат тараққиётидан анча нари бўлган Судан қабилаларида 60 ёшли кишиларнинг эшитиш қобилияти ва сезгирлиги ҳаёт қайнаган, шовқин-суронли Нью-Йорк шаҳрида истиқомат қилувчи 30 ёшли навқиронларникидан аълороқ эканлигини аниқлади. Ҳозир АҚШда саноат ишлаб чиқариши билан алоқада бўлган ишчиларнинг бир миллиондан зиёди шовқин асоратидан гаранг бўлиб, эшитиш қобилиятидан ажралмоқдалар. Шовқиннинг бу салбий жиҳати аксарият кишиларга маълум бўлса-да, лекин унинг зимдан етказадиган асоратини ҳар ким билавермайди. Шовқиннинг «каромат»ларини атрофлича ўрганган ва унинг устида илмий-тадқиқот ишларини олиб борган В. И. Воячек, Г. Л. Навяжский, Я. С. Темкин, Е. Ц. Андреева-Галанина каби олимларимиз умр заволи бўлган бу ҳодисанинг сиридан кўпчиликни хабардор этишди.

Маълум бўлишича, ҳатто паст даражадаги шовқин ҳам асаб системасига салбий таъсир кўрсатади. Шовқин инсон организмида қатра-қатра йиғилиб (куммуляция ҳодисаси) бир кунмас-бир кун пўртана бериши мумкин. Оз-оздан йиғилиб борувчи шовқин инсон асабини бузиб, силласини қурита бошлайди. Бизни тобора паст шовқинлар қайрай бошлайди. Натижада кишини мотоциклнинг айюҳаннос овозигина эмас, ҳатто чумчуқнинг чирқиллаши ҳам уйғотишга қодир бўлиб қолади. Шовқинли корхоналарда хизмат қилаётган ишчиларни текшириш шуни кўрсатдики, уларнинг марказий асаб системасида ҳар хил ўзгаришлар рўй берган. Аксариятида иш жараёнида бош оғриғи пайдо бўлиши, аввалига фақат иш вақтида, кейинчалик сурункали тус олиши мумкин. Оқибатда камқувватлик, ҳорғинлик, сабабсиз аччиғланиш, бедорлик, уйқусизлик ва руҳий ўзгариш ҳоллари пайдо бўлади. Ишчиларнинг асаб системаси заифлашиши натижасида уларда қўл титраши, тананинг тебраниши, кўп терлаш ҳолатлари кузатилади. Шовқин натижасида инсон асаби мувозанатининг бузилиши неврастения ҳолатларини янада ривожлантиради. Шовқин бундан ташқари сезиш, эшитиш, кўриш аъзоларига ҳам озор беради.

Шовқин юрак-қон томирига асаб системаси орқали таъсир қилиб, қон томирларини қисқартиришга олиб келади. Бу эса организмда қон айланишининг бузилишига сабаб бўлади. бу, касалликларнинг ривожланишига имкон яратади.

Шовқин таъсирида қон босими пасаяди, аммо юқори даражадаги шовқинлар қон босимини ошириб юборади. Бу, шовқин ёрдамида инсон ўз қон босимини меъёрга келтириши мумкин деган гап эмас. У меъданинг фаолиятига ҳам салбий таъсир кўрсатади, ширасининг камайишига олиб келади. Шунинг учун ҳам гастрит (меъданинг яллиғланиши) касалликлари шовқин кўп бўлган корхоналарда, завод, фабрикаларда хизмат қилувчи кишиларда кўпроқ учрайди.

Унинг яна бир салбий тарафи — инсоннинг ички секреция безлари (қалқонсимон, гипофиз, буйрак усти) фаолиятига ҳам сезиларли таъсиридир. Хуллас, шовқин — умр заволи. Австриялик олим Гриффитнинг маълумотига қараганда, қайноқ шаҳар шовқини инсон умрини 8—10 йилга эговлаб ташлар экан.

Хўш, шовқиндан холи бўлиш учун нима қилмоқ лозим?

Инсон матонати, фикри ва тадбиркорлиги ҳар қандай ашаддий манбани ҳам тугатишга қодир. Совет давлати халқнинг саломатлиги учун бутун имкониятларни яратиб қўйибди, бизда инсон саломатлигини муҳофаза қилиш биринчи даражадаги масалалардан ҳисобланади. Шовқин ва унинг асоратларини йўқотиш борасида мамлакатимизнинг кўплаб илмий даргоҳлари иш олиб бормоқда.

Шовқинни жиловлаш ишига илм аҳллари билан бир қаторда конструкторлар, инженерлардан, тортиб то оддий ишчигача ўз тадбиркорлиги билан улуш қўшмоқдалар. Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-текшириш институти ходимлари томонидан берилаётган таклиф ва тавсиялар шовқин даражасини саноат корхоналарида бир мунча пасайтиришга имконият яратмоқда. Тошкент бадиий буюмлар фабрикасида қўлланилаётган тамбур-машиналар ишни анчагина енгиллаштирса-да, шовқин бериши санитария нормасидан бир оз ортиқ эди. Атрофлича илмий-тадқиқотлар ўтказилгач, тикувчиларнинг иш қобилиятини бутун смена давомида тўла сақлаб қолишни кўзда тутган ҳолда уларнинг ишлаш ва ҳордиқ чиқаришининг энг мақбул, самарали режими тузиб чиқилди.

Тошкент трактор заводида мавжуд бўлган шовқинни 27 децибеллгача камайтиришга қодир бўлган товуш юткич қурилма мана шу институт томонидан тавсия этилган бўлиб, ҳозир бу қурилмага мамлакатимизнинг кўплаб корхоналаридан буюртма келмоқда.

Шаҳар автотранспорт воситаларининг бераётган шовқини ҳамон юқори даражада. Мавжуд қоидаларга риоя қилмасдан ҳаракат қилиш натижасида шовқин кўпаймоқда. Бунга йўл қўймаслик тегишли идоралар, қолаверса, кенг жамоатчиликнинг ҳам ишидир.

Тузатилмаган, шовқин ютгич (глушитель) мосламалари эскирган автовоситалар шовқин устига шовқин улайди. Бир вақтлар (1956 йил) автомобиллар томонидан сигнал берилиши ман этилган эди, бу тадбирнинг ўзи кўча-кўйда шовқинни 10 децибеллгача камайтирди. Афсуски, ҳали ҳам бу хайрли ишга амал қилмайдиган шахслар учраб туради.

Бўлар-бўлмасга бақириб гаплашиш, чақириш, радиокарнайлар воситасида огоҳ қилиш, кўча-кўйларда, тўйларда баралла қўйилган магнитофон ва транзисторлар шовқинга шовқин қўшади. Финларда ажойиб бир нақл бор: «Бизнинг қулоғимиз — асабимиздир». Уларда автотранспорт, автобус, трамвай, магазин ва кўчаларда ҳайдовчи пассажир билан, харидор сотувчи билан юқори овозда муомала қилмайди. Гап билан атрофда турганларнинг ороми бузилмайди.

Совет гигиенист олимлари уй-жойлар билан ишлаб чиқариш корхоналари оралиғидаги санитария нормаларини белгилаганлар. Уй-хўжалик шовқинларига ҳам чегарали норма белгиланган.

Ҳозирги иморатлар кўча шовқинига «чап» бериб қурилмоқда.

Шовқин — кўринмас душманимиз, у билан курашмоқ керак. Иложи борича унга хотима беришга ҳаракат қилмоғимиз лозим. Биз шунчалик шовқинга ўрганиб қолганмизки, гоҳо унга талабгор бўлиб қоламиз. Ғарбий Германияда 60-йилларнинг охирида «Люфтганза» компаниясининг замонавий марказлашган идораси барпо этилди. Иморат шовқин таъсирига қарши бутун омилларни сафарбар этиб поёнига етказилди. Чунончи, ниҳоятда зич ёпилувчи деразалар, товушни мутлақо ўтказмайдиган материаллардан шип ва поллар қилинди. Махсус товушсиз ҳаракатда бўлган лифтлар, вентиляторлар билан жиҳозланди. Пол ва зиналар алоҳида юмшоқ товуш ютадиган гиламлар билан тўшалди. Хуллас, бутунлай шовқин ҳуружидан халос бўлинди. Бироқ идора ходимлари кўп вақт ўтмасдан шикоятни ёғдириб ташлашди. Улар бундай сукунатга тоқат қилолмаётганликлари, юраклари сиқилиб кетаётганлигидан, хуллас, ўта сукунат ёқмаётганидан зорланиб қолдилар. Шунда идора ходимларини «зериктирмайдиган» майин шовқин чиқарувчи машиналар уларнинг жонларига оро кирди.

Шовқиннинг майин, дилга илашадиган меъёри ҳам бор. Японияда махсус болишчалар харидга қўйилган. Бу болиш ичига ўрнатилган махсус мослама юрак уришига монанд равишда ёмғир шивалашига ўхшаш овоз бериб туради. Унга бош қўйган киши осойишта уйқуга кетади. Мамлакатимизда шундай клиникалар борки, уларда ёмғир товуши меъда, ичак ва асаб касалликларидан беморларни фориғ этишга хизмат қилмоқда.

Дов-дарахт ва майсалар шовқинни ютишда асосий табиий воситалардан ҳисобланади. Ўлкамизга мансуб бўлган дарахтлар орасида оқ терак (бақа терак), чинор, жийда, олма, ёнғоқ каби дарахтлар нисбатан кўпроқ шовқинни жиловлайдилар. Чунки бу ўсимлик баргларида бахмалсимон туклар ва товуш ва чанг ушлайдиган бошқа табиийлик бор.

Хоналарга бахмалли дарпардалар тутиш ҳам жуда ибратли тадбир ҳисобланади. Баъзи бир оилаларда қўша-қўша гилам ва поёндозлари бўла туриб, уни оёқ остига ёзмай, асраб юрадилар. Маълум бўлишича, гилам тўшалган уй яланг пол уйга нисбатан 10 децибеллгача шовқинсиз бўлади.

Ишда бўладиган мунозара, танқидий фикрлар, танбеҳ, ўгит ва мажлислар юксак маслак, ҳамжиҳатлик, биродарларча латифлик билан ўтказилса, нур устига аъло нур бўлади.

У. МИРЗАЕВА,
Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-тадқиқот институтининг лабораторня мудири.
М. НАБИЕВ,
шу институтнинг катта илмий ходими.

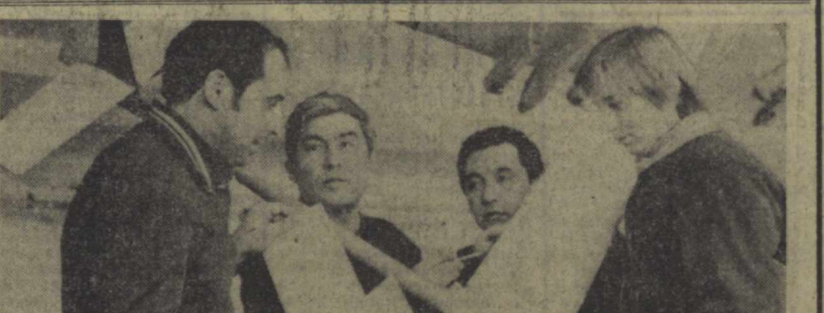

Тошкентдаги ДОСААФ аэроклубининг ташкил топганига 45 йил бўлди. Бу клуб талабалари Улуғ Ватан урушида қатнашиб, немис фашистларга зарба беришган. Ҳозир талабалардан кўпчилиги гражданавиациясида хизмат қилади. Бу ерда ишчи, хизматчи, студент, мактаб ўқувчилари ва бошқа турли касб эгалари авиамоделчилик, парашют спорти билан шуғулланадилар. Клубда ўз ҳунарларининг усталари бўлган тажрибали инструкторлар дарс берадилар. Суратда: клубнинг авиамоделчилари машғулот вақтида.

Р. Шамсутдинов фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Жанговар йиллар хотираси

ҚИРҒОҚДАГИ ИСТЕҲКОМ

Ғани Турсунов Улуғ Ватан урушининг дастлабки кунларидан она-Ватан ҳимоясига отланган ватанпарварлардан. Прут дарёси бўйидаги жанг унинг ёдидан ҳамон кўтарилмайди.

1944 йилнинг илк баҳори. 717-полк жанг билан Черновци шаҳри ёнидаги Прут дарёси бўйига чиқди. Полк командири капитан У. К. Семенец, катта лейтенант шу полкнинг сиёсий бўлим бошлиғи ўринбосари Ғ. Турсуновга жанговар буйруқ берилди:

— Прут дарёсини кечиб ўтиб ўнг қирғоқдаги аҳоли пунктини ишғол этиб, плацдарм эгаллаш зарур. Дарёдан кечиб ўтиш қўлда ясалган воситалар ёрдамида амалга оширилсин.

Батальон командири шундай қарорга келди: кечув тунда соат 3 дан бошланади. Бу пайтда душман зийраклиги сусаяди. Биринчи бўлиб катта лейтенант О. Ф. Шерстнев командирлигидаги 1-ўқчи рота ҳужумга ўтади. У аҳоли пунктига бостириб кириб, душман эътиборини лейтенантлар К. К. Борисов, И. Ш. Козлов роталаридан чалғитади. Биринчи рота олдида сиёсий ўринбосар Ғ. Турсунов боради, — деди командир.

Буйруқ олингач шахсий состав сузиб ўтиш воситаларини ясашга киришди ва уларни қулай жойга келтириб қўйди.

Дарё тинч оқмоқда. Зимзиё тун. Жангчилар бирин-кетин сувга туша бошладилар. Улар нариги қирғоққа қараб сузмоқдалар. Танкка қарши отувчи тўплар ортилган соллар ҳам аста қирғоқ томон сузиб бормоқда. Нукуслик лейтенант И. Осмоновнинг биринчи взводи қирғоққа тушганида бошқалар дарёнинг ўртасида эди. Тонг ёриша бошлади. Фашистлар кечувни сезиб қолишди. Мина ва снарядларнинг портлашидан дарё суви қайнаб кетди. Ўқлар ҳавода оловли из қолдириб кечиб ўтаётганлар томон учарди. Ракеталар тинимсиз отилиб атрофни янада ёритиб юбормоқда.

Биринчи рота қирғоқни эгаллади. Бошқалар қирғоққа яқинлашмоқда. Ғ. Турсунов қирғоққа сакраб чиқиб:

— Ўртоқлар, олға! — дея автоматидан кетма-кет ўқ узиб олдинга ташланди. Гитлерчилар қирғоқдаги икки уйини ёндириб юбордилар. Осмонга буралиб чиқаётган аланга атрофни ёритиб ҳужумчиларимизни қийин аҳволга солиб қўйди. Немислар кафтдек тепаликдан югуриб келаётган солдатларимизни аниқ кўра бошладилар.

Қандай қилиб бўлса ҳам посёлка яқинидаги траншеяга етиб олиш лозим. Орқадан «катюша»лар садоси эшитилди. Рота командири ҳужум тўғрисида буйруқ берди. Биринчи рота траншеяни эгаллади. Кучли «ура» садолари остида иккинчи ва учинчи рота жангчилари ҳам олға ташландилар. Қўл жанги бошланиб кетди. Ракеталар ёруғида жон-жаҳди билан курашаётган солдатларнинг юзи кўринарди, гоҳо ярадорларнинг нидоси эшитиларди. Гитлерчилар аввалига қаттиқ қаршилик кўрсатдилар. Охири сиқувга бардош бера олмай чекиндилар.

Душман ўз мудофаасини ёриб кираётган бу кучларнинг артиллерияси жуда озлигини пайқаб олганди. Шунинг учун вақтинча чекиниб, яна қарши ҳужумга тайёрлана бошлади. Ҳақиқатан ҳам батальон учта ўқчи рота, тўртта тўп, танкка қарши отувчи взвод, пулемёт, миномёт роталаридан иборат эди. Кўп ўтмай немислар қарши ҳужумга ўтдилар. Дастлаб тўплардан кучли ўт очишди. Сўнг танклар мададида юриш бошлашди. Бизнинг жангчиларимиз артиллерия ва танкка қарши қуролларни ишга солдилар. Немисларнинг икки танки ёниб кетди. Учинчиси шикастланди. Бироқ ўт очишда давом этди. Батальон комсорги катта сержант Циганов танкка қарши қурол ёрдамида уни ёндириб юборди. Бошқа танклар ҳам ғойиб бўлдилар. Улардан ажраб қолган немис солдатлари ер бағирлаб ота бошладилар. Бир оздан сўнг ярадор ва ҳалок бўлганларни қолдириб чекиндилар.

Плацдарм учун жанг кечгача давом этди. Шу жангда Ғ. Турсунов ва жангчилардан В. Курганский оғир ярадор бўлдилар. Лекин жанг майдонини ташлаб кетмадилар. Улар бошқаларга ибрат бўлиш учун ҳужум кучайган жабҳаларда жанг қилишди.

Улуғ Ватан уруши ғалаба билан тугагач, Ғани Турсунов ўз она юртига қайтиб келди. Тинч меҳнат фронтида ҳам ўзини кўрсатди. Шу кунларда у ёш авлодни она-Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялаш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда.

Л. МИРЗАЕВ,
Поп районидаги Ленин номли совхоз.

ФАКТ ВА ШАРҲ

КОЛХОЗЛАРГА ҚАРЗ ПУЛИ БЕРИШ

Давлатнинг колхозларга кредит ёрдами об-ҳаво шароитлари туфайли содир бўладиган вақтинча қийинчиликлардан қатъи назар, уларнинг планли ривожланишини таъминлайди. Ўтган йилги қаттиқ қурғоқчилик кўпгина хўжаликларнинг даромадини пасайтириб юборди, бироқ мамлакатдаги 26 минг колхознинг бирортаси ҳам илгари планлаштирилган қурилишдан, янги техника ёки уруғлик сотиб олишдан воз кечгани йўқ.

— Ўтган йили, — дейди СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги марказий молия бошқармасининг бошлиғи И. Чиркин ТАСС мухбирига, — колхозлар аввалгидан кўп миқдорда 4.5 миллиард сўм узоқ муддатга қарз пули олишди. Ана шу маблағнинг катта қисми чорвачилик фермаларини қуришга, чорва туёғини кўпайтиришга, озуқа базасини ривожлантиришга сарфланди. Бир миллиард сўмдан зиёд маблағ янги техникани харид қилиш учун мўлжалланди. Қарийб 200 миллион сўм суғориш ва қуритиш системаларини барпо этиш учун фойдаланилмоқда, бу тадбирларнинг ҳаммаси ишлаб чиқаришни мустаҳкамлаб, унинг об-ҳаво шароитига боғлиқлигини камайтиради.

Қишлоқ хўжалигига қарз беришнинг афзалликлари шундан иборатки, қарз пули ниҳоятда қулай шартлар билан берилади. Банклар уни 20 йиллик муддатга берадилар. Давлатнинг қарз пули бериш сиёсати тармоқни жадал ривожлантириш тўғрисида ғамхўрликдан иборатдир. Шунинг учун ҳам, ўтган йилги қийинчиликларга қарамай, колхозда илгари белгиланган программаларга мувофиқ бу йил капитал қурилиш учун сўнгги йиллар ичида энг катта маблағ; 10,5 миллиард сўм ажратмоқдалар. Ана шу маблағнинг қарийб ярми узоқ муддатли қарз пули ҳисобига қопланади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Горячилар, қаердасиз! 10.35 — Қирғоқлар. Бадиий фильм. 6-серия. 11.45 — Молдавия санъат усталарининг концерти. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Қишлоқдаги оддий иш кунлари. 16.25 — Рус тили. 16.55 — Объектив. 17.25 — Ёш спортчининг катта майдони. 17.55 — Н. Римский-Корсаков операларидан парчалар. 18.45 — Миллионлар ленинча университети. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Биргаликда аҳил оиламиз. 20.00 — Кампучия бугунги кунда. 20.25 — Қирғоқлар. Бадиий фильм 7-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Останкино концерт студиясида Е. Исаев поэзияси кечаси. Кеча тугагач дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Жамиятшуносликдан ўқув кўрсатуви. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Жамиятшуносликдан ўқув кўрсатуви. 13.00 — Ҳужжатли фильмлар. 13.30 — В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига бағишланган Ўзбекистон пионерларининг йўқламаси. 18.20 — Тенгдошлар ижоди. 18.35 — Ёшлик. 19.00 — Турмуш ва маданият. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ижод гулшани. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Чорвачилик: тажриба ва муаммолар. 22.20 — Виждон. Бадиий фильм. 23.40 — Бугун оламда нима гап?

II.

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Назарий механика. 21.25 — Ўсмирлар ўртасида самбо кураши бўйича Ўзбекистон ССР биринчилиги. 22.00 — Ҳужжатли фильм.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА 8.30 — Лирик концерт. 9.30 — Ёшлик куйлайди. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Бахмалликлар намунаси. 13.30 — Э. Пьеха ва Ю. Богатиков куйлайди. 14.00 — Дала маликаси. 15.00 — Олис масофаларда ва мураккаб шароитларда хизмат қилаётган гидрометеостанциялар ходимлари учун эшиттириш. 18.30 — Сайлов кампанияси кундалиги. 18.40 — Ёшлик. 19.45 — Ўзбек куйлари. 20.25 — Совет Армияси жангчилари учун концерт. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Шеърият гулдастаси. 21.30 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.28 — Мақом кечаси. 23.20 — Дам олиш концерти.

Н. А. СЕМАШКО НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ КУРОРТОЛОГИЯ ВА ФИЗИОТЕРАПИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

клиник диагностика лабораториясининг раҳбари (фан доктори)

вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 26 февралгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700084, Тошкент шаҳри, Е-84, Хуршид кўчаси, 4-уй.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 7/II да **Пиковая дама**, 8/II да **Севги ҳақида қисса.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/II да **Соқов рицарь**, 8/II да **Уйланиш.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 7/II да **Чоллар ва кампирлар**, 8/II да **Тошкентнинг нозанин маликаси.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 7, 8/II да **Можаро.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Янги программа. «ЎРГАТИЛГАН БЎҒМА ИЛОН ВА ТИМСОҲЛАР» аттракционининг гастроллари.**

Октябрь район ошхоналар тресги маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари умумий овқатланиш соҳасининг кекса ходими, меҳнат ветерани, пенсионер **Убайдулла ИНОЯТОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Ўрмон хўжалик министрлиги коллегияси ва ўрмон, қоғоз, ёғочсозлик саноати ходимлари касаба союзларининг республика комитети президиуми республика ўрмон хўжалигининг кекса ходими, министрликнинг ихота дарахтзорлари барпо қилиш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари **Мофир ҚУШБОҚОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04 редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05, масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 33-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиш — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20; 32-54-18, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ ҚКАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20, Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02770. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64585. Б. — 31. 7